

SLOVENE

Inserati:

Enostop. petivrst (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11
za trikrat 9
za več kot trikrat . . . 8
V reklamnih noticah stane
enostopna garmondvrsta
à 26 h. Pri večkratnem ob-
javljanju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniš nedelje
in praznike, ob pol 6. uri
popoldne.

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishvu:
za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1.70

Za pošlj. na dom 20 h na
mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez
dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se
ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. —
Vsprejema naročnine, inserate in
reklamacije.
Upraviškega telefona št. 188.

Koj hoče Supilo?

(Izvirni dopis iz Hrvaške).

Reka, 30. sept.

Prava nesreča za Hrvaško je, da je raz-
cepljena v toliko političnih strank, ki bi
rade vse imele prvenstvo, še večja pa ta,
da nekateri nevedni, a podjetni ljudje naj-
dejo vedno nekaj, ki je itak zmeđen dovolj, še
bolj potemniijo. Med te spada F. Supilo,
urednik reškega „Novega Lista“. Su-
pilo je prvi, ki je že izpočetka nameraval
javno začeti na Hrvaškem s svobodomiselno
strujo in odpreti pot liberalnim načelom, ki
so na Hrvaškem ob njegovem nastopu pač
tela v glavah nekaterih mlajših politikov,
pa si spričo trdnih tradicij niso upala na
dan. Ne dá se tajiti, da Hrvatje potrebujejo
viharja, ki bi potegnil čez deželo, izkore-
ninil stare strankarske tradicije in programe,
a preko krščanskega prepričanja, demokrat-
ske ideje in gospodarske prenosne se taki
poizkusi ne dajo uveljaviti. „Novi List“ pa
s svojim zastarelim in breznačelnim libera-
lizmom ni obzorja razbistril, ampak še bolj
zastrl. F. Supilo je vse drugačen človek,
kot dr. Smolaka v Dalmaciji. Dr. Smo-
laka ima dosti pozitivnih misli, Supilovo
delovanje je negativno in zgolj razdirjeval-
no. Smolaka je jel uveljavljati svoj program
jasno in odkrito, Supilo je svoje ideje dolgo
skrival.

Že politična preteklost Supilova in nje-
gov nastop na Reki ga ne priporoča. Ne-
koliko časa je urejeval „Crveno Hrvatsko“
in v njej zastopal pravaški program, ki ga
sedaj z vsemi močmi napada. Nato je pri-
šel v Reko in javnosti naznanil, da bo iz-
dajal list, ki bo zastopal hrvaške interese
na Reki in v Primorju. To namero je vse
navdušeno pozdravljalo. Uprav reško vpra-
šanje je bilo odnekaj gordijski voz, ki ga
Hrvatje nikoli niso mogli razvozlati in ki
zahteva moža, ki bi spričo endotnih razmer
nastopil liki Aleksander in hrvaškemu zgo-
dovinskemu državopravnemu stališču pri-
pomogel do ugleda v mestu, ki je za Hrva-
ško najbolj važno, a v mažarskih rokah.
Zato so bili kakor povsod na slovanskem
lugu rodoljubni duhovniki prvi, ki se ne-
poznanega Supila uvedli v javnost, se oni
naročili na njegov list, mu dobivali novih
naročnikov in listu pripravili pot med ljud-
stvo. V zahvalo za to je „Novi List“, ka-
kor hitro je stal na malo bolj trdnih nogah,
jel z napadi na duhovščino.

„Novi List“ je začel vpiti tako kakor
sploh vsi liberalni novorojenčki, psoval je
in sumničil. Takega tona, kakršen je ton
„Novega Lista“, hrvaška žurnalistika še ni
poznala. Surovost in nadutost reškega lista
je povedala dovolj jasno, kakšnega poko-
ljenja je. Veran bratec liberalne brezdomo-
movinske internacionale, „Novi List“ je iz-
početka nastopil z vso honetnostjo, povzdi-
goval hrvaško rodoljublje do devetega neba,
potem pa kar planil po „klerikalizmu“. S
tisto zahrbnostjo, ki odlikuje vse liberalce,
počenši od Gambetta do Comba, je „Novi
List“ vsikdar zatrjeval, da se ne bojuje proti
veri, ampak le proti njeni zlorabi, pri tem
pa s „svobodomiselno“ rafiniranostjo in spret-
nimi frazami podiral vse, kar je bilo doslej
krščanskim Hrvatom sveto.

Drugače tudi biti ni moglo. I. Supilo je
izvršil pol gimnazijskega razreda in pol-
drugo leto trgovske šole; ni torej čudo, da

pri taki izobrazbi ne pozna takta in strp-
nosti, ki mora dičiti urednika vodilnega lista.
Ves način pisanja „Novega Lista“ kaže, da
njegovemu uredniku ni toliko na rodoljubu
kot na razširjevanju plitvega liberalizma.
„Novi List“ ni jel napadati starčevičanskega
glasila „Hrvatsko Pravo“ radi tega, ker se
mu je zdelo premalo narodno, ampak radi
tega, ker se ne zaganja v verska načela in
cerkev. Sicer je „Novi List“ izpočetka varal
javnost s tem, da je vodjo „čiste stranke
prava“ dr. Franka sumničil, ker je krščen
žid, toda odkar podpira Supila žid Hin-
kovič, se „Novi List“ še nikoli ni lotil
semitstva, proti kateremu je izpočetka to-
liko pisal. Vsi Hrvatje se še dobro spomi-
njajo nekega, nekako pred tremi leti v
„Hrv. Pravu“ objavljenega članka „Devišvo
je solnce, znanosti po mjesecina“, kjer je
neki zdravnik priporočal in toplo zagovarjal
moralna načela in zdržnost ter jih označil
kot edino srečno pot iz zagate, v kateri tiči
Hrvaška, a vsi se tudi spominjajo pretaških
napadov „Novega Lista“ na ta temeljiti čla-
nek, ki pomenja pravo krščansko renesanco
Hrvaške, ako bi se združile vse hrvaške
stranke, da ga jamejo izvrševati. Ta napad
je značilen dovolj za reški „Novi List“. Ne
dolgo za tem je jel „Novi List“ delati pro-
pagando za že zdavno ovrženo Darwinovo
teorijo in njegovo najobskurnejše delo je
bil tisti potvorjeni „Strossmayerjev govor na
vatikanskem koncilu“, o katerem je „Slo-
venec“ prvi na podlagi zgodovinskih aktov
dokazal, da ga pokojni djakovski vladika
nikoli ni govoril. Krono svojemu delovanju
pa je „Novi List“ postavil z nedavno ob-
javljenim uvodom znanega umazanega pam-
fleta eksjezuita Hoensbroechea proti papeštvu.
Z lažjo in strupenim sovraštvom proti cer-
kvi rešuje „Novi List“ reško vprašanje. V
ta namen so mu dobra vsa sredstva. Zaradi
krščanskega prepričanja je napadel pokoj-
nega velikega hrvaškega rodoljuba pl. Bre-
ščanskega še celo takrat, ko je ležal na
smrtni postelji, ravnotako se je rogat kato-
liškem mu mišljenju pokojnih hrvaških rodo-
ljubov F. Polnegoviča in Evgena Kumičića.

Ravnotako pustolovska je politika, ki
je zasleduje „Novi List“ proti Mažarom.
Značilno je, da „Novi List“ nikdar niti v
enem samem članku ni započel boja proti
reškimi avtonomašem, to je proti reškimi hr-
vaškim renegatom in mažaronom. Za tako
važno hrvaško šolsko vprašanje na Reki ta
list ni zlomil niti enega kopja. Ko je na
Ogrskem gospodovala še liberalna stranka, je
„Novi List“ priporočal kandidata grefa Tisze,
Ossoinacka (Osojnak), ko pa je padel Tisza,
je „Novi List“ potegnil z ogrsko koalicijo.
Hrvatje si ne morejo raztolmačiti dejstva, da
je urednik „Novega Lista“, F. Supilo, brzo-
javno pozdravil predsednika ogrske zbor-
nice Jushta, ko je ta prišel na Hrvaško,
da pridobi nekaj ljudi za nesmiselno, preti-
rano in pogubno politiko ogrske koalicije.
Justhu ni šla na led niti hrvaška mažaron-
ska stranka, edini „Novi List“ se mu je po-
klonil. Tako nejasna in pustolovska poli-
tika je ozlovoljila vse poštene Hrvate. Vsak
otrok na Hrvaškem ve, da Košutova stranka
strastno sovraži Hrvate in komaj čaka dne,
da postane hrvaška kraljevina mažarski vi-
lajet. Če se ogrska koalicija sedaj hlina Hr-
vatom dela to le zato, ker se boji bajone-
tov tistih Hrvatev, katerih očetje so pod
Jelačićem pognali Mažare tja, kamor spadajo
in ki bi tudi sedaj ogrsko krizo najhitreje

rešili, ako bi jih v to pozvali. In tem lju-
dem velja naklonjenost sicer tako bojevitega
„Novega Lista“.

O motivih tega postopanja za sedaj no-
čem izpregovoriti, ker znana polemika med
Argusom in Supilom, ki bo gotovo položaj
precej razjasnila, še ni končana. Tudi tisti
Hrvatje, ki ne pripadamo „čisti stranki
prava“, pričakujemo z napetostjo rezultata
te časnikarske borbe. A eno nam je že se-
daj jasno. Glavni motiv vsega delovanja
„Novega Lista“ je njegov liberalizem, ki ga
hoče uveljaviti, tudi če pri tem mora žrtvo-
vati vse narodne interese Hrvaške. Odtod
vsa nestalnost, nejasnost in igranje z vsemi
vitalnimi problemi kraljevine Hrvaške. Zlasti
eno dejstvo je katoliškim Hrvatom odprlo
oči. Doslej smo bili navajeni, da je bratsko
slovensko časnikarstvo o naših strankarskih
bojih poročalo zelo rezervirano in ni ni-
kdar posegle vanje. Reški „Novi List“ pa
nasproti dosednji tradiciji vroče zagovarja
jata „Slov. Narod“ in „Edinost“. „Narod“
je „Hrv. Pravo“, ki se najbolj odločno bori
proti „Novemu Listu“, epsoval s „klerikal-
stvom“, „Edinost“ pa neprestano sumniči
vse nasprotnike „Novega Lista“. To je zna-
čilno in nepogrešljivo znamenje. „Edinost“,
ki dan na dan poudarja svoje strogo nad-
strankarsko stališče, očito seje med Hrvati
razdror in ščuje brata proti bratu, in to le
zato, da rehabilitira „Novi List“. V tem je
„Edinost“ s „Slov. Narodom“ zares edina.
Zato tudi v uredništvu „Edi-
nosti“ sami kujejo „dopise
iz Hrvaške“, da bi svoje bralce pre-
pričali, da je vsa Hrvaška ogorčena proti
tistim, ki obsojajo protikrščansko in mate-
rialistično in demoralizirajočo pisarjenje „No-
vega Lista“. Ta dva liberalna zagovornika,
„Narod“ in „Edinost“, nam jasno pričata,
kakšen je njun klient.

Na Reki se pripravlja proti „Novemu
Listu“ odločen odpor. Sicer je na Hrvaškem
strank in listov skoro preveč, ali kjer je
mnogo liberalne mrhovine, tam je treba
mnogo jastrebov. Vsi poštene hrvaški rodo-
ljubi bodo složno s svečeništvom s pomočjo
lista paralizirali pogubni vpliv „Novega Li-
sta“. Da se to posreči, dal Bog in sreča ju-
naška!

Hrvat.

S protialkoholnega shoda.

(Konec.)

Drugi večer smo imeli javen kato-
liški ljudski shod. Ta shod je bil
menda najlepša točka na celem kongresu.
Govori so bili krepki, udeležba velika, na-
vdušenje splošno. Shoda se je udeležil zo-
pet dr. Varosy, škof stolno-
belogradiški, eden najboljših ogrskih
škofov, ki je zborovalce tudi nagovoril (v
mažarsčini). Govorili so dalje: jurist Orel,
zdravnik dr. Sch müderich z Vest-
falskega nemški, par Mažarba mažarski.
Hkoncu se je besedo izprosil tudi župnik
Kalan in izpregovoril približno tako:
„Kot zastopnik malega, pa katoliškega na-
roda slovenskega pozdravljam toplo ogrske
katoličane. Dasi nas ločita jezik in dežela,
pa nas druži visoka ideja katoliška. Danes
sem si nekoliko ogledal vaše mesto in sem
le strmel nad veličino in krasoto tega, kar
premore naša prestolnica. Pa sem si mislil:
Kako lepo bi bilo, ko bi judje ne imeli take
oblasti tukaj! Žal, da smo katoličani skoro
povsod v razmerju z našimi nasprotniki —
spodaj, dasi smo po številu mnogo moč-
nejši. To prihaja odtod, ker ne držimo sku-
paj, ker nismo organizirani v razkisanosti
je naša slabost, v edinosti bo naša moč.
Združimo se, organizirajmo se! Najprej du-

hovniki sami, potem meščani, kmetje, de-
lavci! . . . Posamezna društva naj se zve-
žejo v „zveze“, in katoličani vseh narod-
nosti stopimo bolj v zvezo! Tudi za rešitev
alkoholnega vprašanja tem potom najlažje
delamo. Marsikdo se boji vstopiti naravnost
v abstinentno društvo, v katoliško društvo
pa, ki goji protialkoholno misel, bo vstopil.
Take naj bo: Vsako katoliško
društvo bodi obenem proti-
alkoholno društvo! S tem se bo
gojila katoliška ideja in ideja antialkoho-
lizma. Torej, katoličani, združimo se, orga-
nizirajmo se! Krepak eljen in živahna ve-
selost je bil odziv temu sklepu. — Ljudstvo
se je ob shodu tako vnelo, da so na koncu
zapeli mažarsko narodno himno. S tem ve-
čerom smo bili prav zadovoljni.

Cetrto zborevanje katoličanov je ve-
ljalo izpopolnjenju njih lastne organizacije.
Treba je namreč, da smo mi sami dobro
organizirani — nasproti materialistični proti-
alkoholni struji na internacionalnih kongre-
sih. Imamo že „Internacionalno
katol. protialkoholno zvezo“,
pa jo je treba še izpopolniti, da bo bolje
funktionala. Sklepi zborovanja so pa za zdaj
ostali tajni.

Zdaj hočejo protialkoholno gibanje pro-
glasiti kot prostozidarsko, brezversko delo,
kot veliko nevarnost za vero našega na-
roda, s katero ne smemo nič opraviti, da si
ob nji rok ne omažemo — mesto da bi nas
bilo sram, da so nas brezverci prehiteli in
mesto da bi hiteli zdaj brž nadomeščati, kar
smo zamudili. Delajmo tudi katoličani na
tem polju, pa bo delo — katoliško. Dokler
ni bilo katoličanov na internacionalnih kong-
resih, je imela materialistiška struja veliko
besedo; v Budimpešti, kjer smo se mi šte-
vilno prikazali, je bilo zborovanje objek-
tivno. Če ta ali oni malo pretirava v tej
reči, to je postranska stvar, to so izrodki,
ki so pri vsaki dobri stvari mogoči, zato
pa dobra stvar sama ostane še vedno
dobra.

Zal, da katoličani pri takih stvarih pri-
capljamo šele nazadnje za drugimi. Ta je
bila tudi z organizacijo delavstva. Bi bili
katoličani v pravem času spoznali socialne
potrebe in nevarnosti, potem bi danes ne
bilo na milijone delavcev v taboru brez-
verske socialne demokracije. Potem bi ne
bilo n. pr. v Köflachu (kakor mi je
pravil po poti ondodni kaplan), kjer je
6000 delavcev, veččinoma Slo-
vencev, v katoliškem delav-
skem društvu jih je pa — 70 (!),
vse drugo je rdeče! . . .

Mikatičani bi imeli ve-
liko več respekta pri nasproti-
nikih in veliko več uspeha za
našo stvar, ko bi se z vsemi
močmi posvečevali kultur-
nemu, humanitetnemu in kari-
tativnemu delu, kakor je ravno boj
zoper alkohol in druge podobne reči kakor
da poudarjamo vedno samo svoje katoliško
stališče. Tudi to je potrebno, pa samo to
nas ne bo rešilo. Ne samo kato-
liška ideja, ampak predvsem
katoliško dejanje naj živi!

Balkan.

Poveljnik angleške mornarice v Sredo-
zemskem morju toliko časa ne obišče Cari-
grada, dokler ne reši Turčija angleških za-
htev v zadevi nadaljne zgradbe železnice
med Smirno in Aidmom in med Dinerjem in
Burdurjem.

Predsednik londonskega balkanskega
odbora James Bryce je zaslisal odposlanstvo
makedonsko odrinskih zvez, ki se mu je za-
hvalilo za pomoč londonskega balkanskega
odbora.

Iz Carigrada poročajo, da je vdrla z
Grškega na Turško 200 moč močna grška
vstaška četa z 20 častniki.

Albanski vstaški odbor se je razšel, ker
je zmanjkalo denarja. Albanski pretendent
princ Gika je odpotoval v Atene.

Tirolski deželni zbor

se bo sešel 16 ali 17. oktobra ter se bo bavil z volivno reformo.

Zmešnjave in nemiri na Ogrskem.

Včeraj je zopet zaslišal vladar Fejervaryja. Cesar je zaslišal tudi Goluchowskega, dopoldne pa Gautscha Fejervary po zaslišanju ni bil tako dobre volje, kakor predčerašnjim. O zaslišanju je izjavil Fejervary: „Prepričan sem, da vladar ne namerava omejiti po ustavi in zakonih zajamčene ogrske zakonodaje. Kar se tiče skupnih zadev, bi izpremembi obstoječih določil pritrdil vladar le, če bi tudi v Avstriji odobrili sličen način. Skupne zadeve se lahko določijo po vladah ali pa tudi po deputacijah. A kar se tiče gospodarske skupnosti, ni misliti na to, da ostane skupno carinsko ozemlje toliko časa, dokler se to obojestransko ne izpremeni. Po nagodbi in po zakonu iz l. 1899. je namreč zagotovljena gospodarska samostojnost, če bi se v tem vprašanju ne združili obe državni polovici. Fejervary je tudi povedal časnikarjem, da je uredil svoje zadeve na Dunaju. V kratkem zasliši vladar nekega ogrskega politika“. Splošno sodijo, da Fejervary ni dobil od vladarja onih pooblastil, ki si jih je želel. Cesar se namerava posvetovati o Fejervaryjevih predlogih s predsednikom magnatske zbornice, grofom Albinom Czakyjem. Kriza še ne bo tako hitro rešena.

Pri predčerašnjih nemirih je bilo težko ranjenih 5, lahko pa 34 oseb. O boju priobčjuje ogrski listi grozne podrobnosti: V klubu neodvisne stranke je kazal neki dijak poslanec krvavi kos mesa, ki so ga izstrgli socialisti iz prs njegovega tovarišu. Dijaki, ki so branili vohod v klubove prostore, so morali odbiti pet napadov. Socialistično glasilo pozivlja delavce, naj nadaljujejo boje. Cesta je last proletarijata in braniti jo moramo proti magnatom in duševnemu mobu, dasi pri tem razderemo palače do zadnjega kamna. Orožje za orožje, oko za oko, zob za zob!

Kakih 300 dijakov je včeraj priseglo socialistom krvavo maščevanje. Za bakljado dne 3. oktobra na čast voditeljem ogrske večine delajo velikanske priprave. Bakljade se namerava udeležiti mnogo ljudi z dežele, da bo več udeležencev, ker namerava nastopiti proti bakljadi 40.000 socialistov. Trgovci sodijo, da policija prepove bakljado. Kavarnerji so naprosili budimpeštanskega višjega glavarja, naj prepove vsak izpreved. O nemirih je zadobil najtežjo poškodbo 16-letni gimnazijec Somogy. Ranjen je bil z nožem v trebuh. Somogy trdi, da se ni udeležil demonstracij, marveč je bil navzoč le slučajno. Knjigovezu Papu je bil pa odrezan nos in je bil ranjen na nogi. Krajci, kjer so se vršili tepeži, so še včeraj grozno izgledali. Bile so videti mlake krvi. Splošno se čudijo, da ni zadušila policija nemirov v kali. Opozicionalni krogi sodijo, da je pustila vlada krvavi izgredek, ker namerava proglasiti v Budimpešti bojno stanje, v katerem bi lahko nastopila proti časopisju. Tudi včeraj zvečer se je zbralo na Elizabethnem ringu več sto socialistov, ki jih je pa razgnala policija.

„Times“ pišejo o položaju na Ogrskem: Razdelitev Avstrije pomenja nesrečo mednarodne važnosti. Nesreča bi ne bila manjša, ako bi bila Avstrija po notranjih sporih dalje časa oslabšana. Mažari se ne smejo čuditi, če njihovi nizozemski prijatelji smatrajo to zadevo za bolj važno, kakor sedanje sporno vprašanje. Ker verujemo na odkritost in zdravi razum mažarskega narenda in krone, upamo na ugodno rešitev, ki ohrani sedanje visoko stališče Avstro-Ogrske.

Mažarski listi silovito napadajo Gautscha radi njegovega zadnjega govora in pravijo, da nastopa, kakor bi bil ministrski predsednik Avstro-Ogrske in da govori o Ogrski kakor o neki provinci.

Avstrijski glasovi o ogrski krizi.

O krizi na Ogrskem je govoril 27. t. m. zopet dr. Lueger. Rekel je, da je jako zadovoljen z zaslišanjem voditeljev ogrske večine. Tako se še ni ravnalo niti z nami, dasi nam vlada ni ravne naklonjena. Razmere z Ogrsko silijo k odločitvi, ker od l. 1867. nadalje so dobili Mažari vse koncesije, ki so v abecedniku. Vse stranke morajo zdaj zapustiti svoje želje in se pečati z ogrskim vprašanjem. Govori se vedno o personalni uniji. A tu pridejo v poštev dolga pogajanja. Najprej bi se napravil red, če bi se poizkusilo na Ogrskem vladati nekoliko absolutistično in bi se na Ogrskem ne iskalo opore pri prekucijah krogih, marveč na narode, ki so ostali zvesti cesarju in kralju. Vlada bi se morala opirati na Ogrskem na Rumune, Nemce, Slovence, Hrvatete in druge. Že zdavnaj bi nastal na Ogrskem red, ako bi se ne bile vzele pravice narodom, ki so se l. 1848. in 1849. bojevali za Avstrijo in cesarja. Obrniti bi morali zgodovino in plačati one, ki so bili pridni, in

ne one, ki niso bili pridni. To bi bil pravi izhod iz sedanjih zmed.

„Reichspost“ priobčjuje obširen članek z naslovom „Velika Avstrija.“ List naglašja, da se bo le počasi povrnil mir. Izpremeniti se mora pred vsem ustava in ponoviti se mora avstrijsko cesarstvo. Enotna armada mora obsegati tudi avstrijsko dež. brambo in ogrski henved; tako mora biti tudi enotna mornarica z nemškimi poveljnimi jeziki. Nadalje se uvede drž. zbor na Dunaju, ki mu bo odgovorna drž. vlada. Uvesti se mora skupno carinsko ozemlje in splošna ter direktna volivna pravica. Za Ogrsko se ustanovi posebni zbor, ravnatoke za Dalmacijo, Hrvaško in Bosno deželni zbor v Zagrebu. Od Ogrske se loči Sedmograška.

Rusija.

Shod zemstev v Moskvi je priznal vsem narodom v Rusiji pravico, da sami odločujejo v verskih zadevah, da imajo popolno svobodo govora svojega jezika in narečij v javnem življenju, kakor tudi na shodih in po društvih. Shod je odobril soglasno resolucijo, ki zahteva, naj se izloči Poljsko carstvo, ko uvedejo v Rusiji demokratično ljudsko zastopstvo. Poljsko carstvo naj bi dobilo posebni deželni zbor, v katerega bi volili po načelih splošne, enake in tajne volivne pravice. Obvarovati se pa mora državna enota in urediti se morajo tudi poljske meje. Ruščina mora ostati jezik osrednjih ustanov, armade in mornarice.

Napadi na Ruskem. Prekucni so napadli in težko ranili barona Nolkena, ki so ga nameravali imenovati za pravosodnega ministra. V Livavi so napadli in ustrelili pijani kazaki tovarnarja Chuglewskoga, ker se ni hotel izkazati. Gubernator ni hotel zapreti storilcev, dasi so to zahtevali sorodniki ustreljenega tovarnarja.

Trisrtna obsodba. „Ruska korespondencija“ poroča o treh zadnji čas izvršenih smrtnih obsodbah. V Nižnem Novgorodu so obesili Aleksandra Laviča Niki-forova, ker je umoril načelnika tajne policije Grechnerja. V Dvinskem je bil obsojen na smrt delavec Persin, ker je ranil s strelom iz revolverja policijskega komisarja Kurlijanskoga. V Žitomiru so pa obsodili na smrt Petra Sidortchucka, ki je ustrelil policijskega komisarja Kujarova. Vsi trije so bili člani krajevnih bojnih organizacij. Sidortchuck in Persin sta bila stara šele 19 let.

Srbsko-turški obmejni spor.

Belgrad, 26. sept. Cuje se, da je na dopustu bivajoči zunanji minister demisioniral, ker se ne strinja s stališčem srbske vlade v zadevi obmejnega konflikta s Turčijo. Govori se, da min. predsednik Stojanović prevzame njegov portfelj.

Vzhodnoazijski Gibraltar.

V angleškem kolonialnem ministrstvu se izdelali načrt, kako utrditi Singapur. To mesto bo postalo drugi angleški Gibraltar v Aziji. Odkar je Rusija izgubila Port Artur, ni Vejhejevje tolike važnosti za Angleške, kot je bil doslej, pač pa je posest utrjenega Singapura neizmerno velike vrednosti. Angleži bodo tam lahko zaprli pot Francozem in Nemcem.

Atentat pri Belgradu.

Belgrad, 28. sept. Na voditelja radikalcev dr. Ivana Radičevića so neznan mežje, ko se je z rodbino mudil v svojem vinogradu, petkrat ustrelili iz revolverjev. Radičević ni ranjen. Paznik vinograda, ki mu je prihitel na pomoč, je bil od zločincev ustreljen. Napad se je izvršil iz maščevanja.

Kriza na Skandinavskem polotoku.

Splošno sodijo, da proglase na Norveškem ljudovlado. Norveški general v Kristianiji Hamsten je ukazal, da ne smejo častniki in podčastniki javno razpravljati o vojaških in vojaško-političnih zadevah. „Laffan-Bureau“ poroča, da sklenejo v najkrajšem času zvezo Svedi, Norvežani in Danci.

Japonska.

Baron Komura je priobčil časnikarjem sledečo izjavo: Japonska hoče trdno in vztrajno napredovati in se mirno razvijati. Spoštovati hoče vse pravice, ki so si jih pridobile velevalsti v Aziji in ne bo nasprotovala pravičnemu in mirnemu razvoju kroristij velevalsti v Aziji. „Standard“ poroča o ustanovitvi „Angleško-japonske plovne družbe“ z osnovno glavnico pet milijonov funtov sterlingov. Družba bo imela urada v Londonu in Liverpoolu, kjer bo nameščenih tudi nekaj japonskih uradnikov.

Grozodejstva v francoskih kolonijah.

Belo pleme dela po svojih kolonijah res čast svoji kulturi. Znano je, kaj počne v svojih kolonijah Angleži, kako kruto rav-

najo z zamorci vitežki Nemci, pred kratkim pa se došle iz francoskega Konga tako grozne in nečloveške vesti, da bi jih človek ne mogel verjeti, ko bi se ž njimi že ne pečala francoska sodišča. Dne 21. avgusta t. l. se je začela v mestu Brazeville na Francoskem razprava proti vladnim uradnikom v Kengu, ki je trajala osem dni. Ta dva uradnika, Gaud in Toqué, sta dobila po pet let težke ječe. To obsodbo je brzojavna žica že davno naznanila svetu. Mi pa naj danes navedemo nekaj stvari, ki sta jih določila ta dva divjaka. Svojih zločinov nista vršila v trenutnem izbruhu divje strasti, ampak vršila sta vse po nekem sistemu. Poleg obilnih prič nam to dokazujejo tudi pisma, ki sta si jih ta dva človeška mesarja pisala med seboj. Ta grozna pisma je imenoval državni pravdnik „Lettres macrabs“. V njih sta si dopisovala, kakšno veselje sta imela, ko sta tako in tako umorila tega in onega zamorca, mučila to in ono zamorko, jih metala v slapove i. t. d. Drug drugega sta opozarjala na posamezne zamorce, ki so bili v njunih očeh vredni, da gredo v mukah na oni svet. Kakoršna pa je bila vsebina pisem, take je bila tudi njih zunanost. Pismene pole so imele na čelu zapisane: „Toque, Gaud et Comp. — Ustanovljeno l. 1894. Bref telefona, le diskretno molčanje groba“. Pod tem nadpisom sta bili dve vinjeti, mrtvaška glava na dveh prekrizanih kosteh in tarča z mrtvaško glavo, ki je bila položena na puško in krvav lovski nož. Drugi dan obravnave je prišel na vrsto oni grozni slučaj, ki ga je svoj čas spravil pred francosko zbornico poslanec Le Hérissé: Usmrtitev zamorca z dinamitom. Angleški listi so o tem pisali: „Z dinamitom razstreljeni zamorci — kratkočasenje v francoskem Kongu“. V aktih se je glasilo ta slučaj: a f e r a P a k p a. Povzročil ga je Toqué, izvršil pa Gaud. Gaud je premišljeval o kaki originalni usmrtitvi in je slučajno zagledal na steni zavoj dinamitnih patron, ki jih je naročil za ribji lov. Takoj mu je šnila v glave originalna misel. Pakpo so izvlekli na prosto, zvezanega vrgli na tla, mu porinili v telesno odprtino dinamitne patrono z užgano vrvico in eno minuto pozneje je bil zamorec raztrgan v drobne kosce. Za priče so bili zaslišani vsiki upravni uradniki, ki so vsi zelo obteževalno izpovedali, da vse zločine sta pa debila le po 5 let. Kajpada bili so zamorci. Seveda to v imenu: Bratstva, enakosti in svobode!

Poslanec Žičkar. †

Kakor smo že včeraj sporočili, je v sredo zvečer ob 10. uri na Dunaju umrl štajerski državni in deželni poslanec g. Josip Žičkar. Bolehal je že od spomladi na zlatenici. Dasi so mu tovariši in prijatelji prigovarjali, naj išče leka in zdravlja v primernih toplicah, upal je pokojnik vedno, da trdna njegova narava premaga bolezen. Mnoga opravila niso mu dala pokoja, kot vesten poslanec in duhovnik je do zadnjega izvrševal razne svoje posle. Kakor se nam poroča z Dunaja, je še zadnje nedeljo doma na Vidmu opravil božjo službo. Dasi je čutil svojo nevarno bolezen, vendar se je drugi dan odpeljal proti Dunaju, da se udeleži v tork se drž. zbora. Med potjo se je ustavil v Gradcu, kamor ga je spremljal zvesti mu prijatelj g. dr. Jankovič, da se posvetuje še s tamošnjimi zdravniki. Kakor je blagi pokojnik pravil na Dunaju poslancu Žitniku, so zdravniki že v Gradcu konstatovali smrtno nevarnost njegove bolezni. A ni se dal pregovoriti, da bi se vrnil domov. Hotel je na vsak način izročiti še dve prošnji v poslanski zbornici ter osebno izposlovati pri osrednji vladi odškodnine za svoje ožje rojake, katere je nemške časopisje razupilo kot „tolovaje in roparje“, ki pa so po več tednov in mesecev vsled nerodnosti, lahkevernosti in zlobnosti gotovih oseb ponedolžnem sedeli v preiskovalnem zaporu. — To ga je močno peklo in bolelo. Prosil je svoje tovariše, ki so ga opetovano obiskovali, naj store potrebne korake za nedolžne žrtve. V tork zjutraj je še s težavo prišel v zbornico, kjer je vsled slabosti omedlel in se zgrudil. Prišločila sta mu na pomoč poslanci, zdravnik dr. Ellenbogen in dr. Kindermann. Prepeljali so ga v njegovo stanovanje pri o. piaristih, kjer je drugi dan izdihnil plemenito svojo dušo. — V zadnjih trenetkih so ga obiskovali njegovi tovariši-poslanci, osobito mu je bil tolažnik v zadnjih urah blagi naš dr. Stojan, ki je več let bival z njim pod eno streho na Dunaju. Mirno je trpel v svoji

bolezni — imel je raka na jetrih, mirno in udano je previden s sv. zakramenti za umirajoče izdihnil svojo dušo. Jutri, v petek, bode truplo blagoslovljeno, kjer bode prepeljano na Videm, kjer bode v ponedeljek ob 10 uri pogreb s sv. mašo.

Danes sta prihitela na Dunaj pokojnikova sosedina prijatelj g. župnika Cerjak iz Rajhenburga in Renier iz Krškega, a našla sta prijatelja že na odru. Državnozbornski klub „Slovanska zveza“ je danes izdal mrliški list in položil na krsto venec s slovenskimi trakovi.

Pokojnik se je rodil l. 1846. v Rajhenburgu ob Savi in bil torej v 60. letu svoje starosti. Prva njegova služba je bila v Celju, kjer je bil mestni vikarij. Največja njegova zasluga je, da so šolske sestre v Celju ustanovile slovensko šolo za celjske okolice. V svoji drugi službi kot župnik v Vitanju je ustanovil posojilnico, v svoji tretji službi kot dekan na Vidmu posojilnico in društvo „Sava“, kateremu je bil načelnik. V štajerski deželni zbor je bil izvoljen kot naslednik Jermanov koncem leta 1896. za kmečke občne brežiškega okraja; v drž. zboru je od l. 1897. zastopal peto kurijo za Spodnje Štajersko. Bil je tih, miren in blag značaj, zvest prijatelj, vzgleden duhovnik, kot poslanec pa skrajno vesten in neumorno delaven. Vozil se je skozi vsa leta redno ob petkih ponoči domov in se vračal navadno zopet ponoči od ponedeljka na tork na Dunaj. To ni mala muka za človeka pri 60. letih. Med tovariši je bil jako priljubljen vsled svoje ljubeznive skromnosti. Dragemu pokojniku želimo večno plačilo pri Bogu za mnoge njegove skrbi in dobra dela, slovenskim štajerskim rojakom pa vrednega mu naslednika!

Dnevne novice.

„Suklje — nepovabljen“, pod to besedo natolčnico pripoveduje „Slovenski Narod“ v svoji predzadnji številki verni čredi „narodno - napredne inteligence“ pretresujočo nezgodo, koja je doletela ljubljena njegovega, poslanca Sukljeta pri otvoritvi turske železnice. „Suklje namreč ni bil povabljen na diné k cesarju. Povabljeni so bili pač drugi... za nekaj časa.“ Tako triumfuje trobilo narodno - napredne presvete nad veliko sevražnim graščakom s Kamna. Žalibog, da mu moramo nekoliko pokvariti nedolžno veselje. Poslanec Suklje namreč le radi tega ni bil pri tej priliki pritegnjen k cesarskemu obedu, ker se v isti dvorani radi pomanjkanja prestorov obedovali poleg Nj. Veličanstva in najvišjih dostojanstvenikov od državnih poslancev le oba podpredsednika Kaiser in dr. Začek in državni poslanci Solnograškega. Za vse druge poslance je bil obed prirejen v hotelu „Austria“, kateremu je lastnik oni isti Straubinger, pri kojem je cesar obedoval v starem hotelu. Ta sloveči hotel je ona „revna oštarija“, ki jo je videl v sladkih sanjah zamaknjen „Narodov“ lažnjivi kljukec. In tudi tu ni čepel siromašni Suklje osamljen v kakem zapuščenem kotičku, temveč na njegovi levi sedel je mnogoletni zastopnik moravskega veleposestva v državni zbornici baron Kübek — po ceremonijelnem običaju „Slov. Naroda“ morali bi tu pristaviti k njegovemu imenu: komtur Fran Josipovega reda z zvezdo, vitez železne krone III. razreda i. t. d., — na Sukljeto desnici pa grof Kuemburg, podpredsednik in začasni voditelj solnograškega deželnega sodišča. Ker je bilo pri vsaki mizi v hotelu „Austria“ po 12 gostov, omenjamo, da so pri Sukljeto mizi z njim skup „otepali eierspeis“ še državni poslanci Döbernig s Koroškega, Moser z Gornje Avstrijskega in naš dr. Sustersič. In prav nič slabo se jim ni godilo!

Italijanski listi o izpremembi pri kranjski deželni vladi.

„Piccolo“ pravi, da nima vzroka žalovati za Schwarzom, ki je po glasovih slovenskih listov bil prijazen nasproti slovenskim zahtevam. O grofu Schaffgotschu pravi, da je „moderen, izobražen in delaven uradnik“, kateremu je „kranjska klerikalna stranka vedno nasprotovala“. „Piccolo“ konstatuje, da je za Schaffgotscha najbolj značilno njegovo „filozofsko znanje“ in filozofski dok-

terat. Potem se pa glasilo tržaških neodrešencev pritožuje nad tem, da se je za Trst imenoval visok dostojanstvenik, ki ni doma iz Primorja, oziroma malo bolj direktno povedano, ki ni Italijan. „Piccolo“ pravi, da vlada to zadnji čas dela zistematično, ker namerava tudi za okrajne glavjarje v Kopru in Gradiški imenovati tujce.

Slovensko koroškimi učiteljem. „Mir“ priobčuje pod tem naslovom članek, v katerem pravi: Na slovenskem Koroškem je takorekoč vsa agitacija za nemško ljudsko stranko in za razširjanje nemštva v rokah učiteljev; učitelji gredo za nemško ljudsko stranko in za njene plemenčevalne namene črez drn in strn. A mi bi nič ne rekli, če bi bili to učitelji nemškega rodu in pokolenja, kakor so to nemški učitelji zadnje skupščine na Stajarskem. Ne! Na slovenskem Koroškem delujejo takorekoč izključno učitelji, sinovi slovenskih starišev! Večinoma slovenskega rodu so tisti učitelji, ki se vežejo z najhujšimi našimi rodnimi sovražniki. Oni zahtevajo kakor najstrastnejši Nemci, da izgine Slovenec iz svojih posestev, da izgine slovenska beseda ne le iz vsakega urada, ampak tudi iz šole, in da naj postane Slovenec ničesar drugega nego tlačan in hlapec. Ravno učitelji bi morali najbolj vedeti, kako potreben je za otroka pouk v materinem slovenskem jeziku. Ravno oni najbolj vidijo, da se tak otrok, ki se ne poučuje v materinem jeziku, tudi drugega jezika dobro ne priuči. Ravno učitelji bi morali videti, kako vodijo nemški in nemškutarski poslanci slovensko ljudstvo za nos, mu obetajo na eni strani oliko in kulturo, na drugi pa mu jemljejo sredstva, namreč dobre šole, mu obetajo materijelno izboljšanje njegovega stanja, svojih obljub pa ne izpolnjujejo, temveč gradijo s slovenskim denarjem Nemcem, kar zahtevajo. Navzlic temu pa je večina učiteljev na slovenskem Koroškem na strani naših najhujših sovražnikov. Povsod drugod se je tudi med učiteljstvom že začelo dani. Nemški učitelji sami so se spoznali, da so samo orožje nemške ljudske stranke, katera jih pri svojem političnem delovanju na deželi nujno potrebuje. Samoučiteljstvo slovenskega pokolenja in rodu na slovenskem Koroškem tega ne očeje razumeti in ne pridejo do pravega spoznanja. „Mir“ zaključuje članek: „Če že svojega naroda ne ljubite — pa ga vsaj ne tepite; bodite pri volitvah vsaj nevtralni! Slovenski narod se vzbuja tudi na Koroškem iznova, tudi na Koroškem bo prišel do politične veljave; in tedaj se bode spomnil, kdo je bil z njim in kdo proti njemu!“

Mandate so odložili vsi štirje laški državni poslanci Trsta: Scaramanga, Mazonara, Hortis in Mauroner, ker so dobili nedavno na nekem shodu v zadevi laškega vseučilišča, nezakupnico.

Agrarno - politična akcija proti razkosavanju zemljišč. V Galiciji in Bukovini so razkosavanja zemljišč nenavadno pogostna, posebno se to godi pri zapuščinah. Včasih so potem ti razkosani deli take majhni, da obsegajo komaj nekaj m² in so vredni 2—5 kron. Tako razkosavanje zemljišč po posestev v malodane nič vredne dele ne pomenja le velike gospodarske nevarnosti, ampak tudi zelo otežkočuje zemljiško knjigovodstvo. Vsled tega vlada v zemljiškem knjigovodstvu omenjenih dežel tako zamotane razmere, da se je čutila vlada prisiljena, predložiti državnemu zboru zakonski načrt, glede popravljanja v zemljiških knjigah. Vsled tega je stopila osrednja vlada tudi v zvezo z dež. odbori v Galiciji in Bukovini, da se olajša to silno težavno delo, popravljanje zemljiških knjig. Ministrstvo neče s to akcijo omejiti pesesti, ampak hoče le zabraniti brezmiselno razkosavanje, ki le škoduje gospodarstvu. Obenem je ministrstvo opozorilo dež. odbore na važnost predpisov glede razkosavanja. Tudi v Istri bo poljedelsko ministrstvo pričelo podobno akcijo, ker ondi vlada tudi podobne razmere. Tudi pri nas na Kranjskem bi bilo na mestu kaj takega. Tu se sicer potem zapu-

ščine zemljišča ne razkosavajo tako, pač pa to tem bolj delajo takezvani prekupci, ki res prav mesarske mesarije kmečka zemljišča.

„Neko čutstvo posebne sreče.“ „Edinost“ poroča o misijenski poti notarja Plantana v Ricmanje z jokavo ginjenostjo. Gosp. notar Plantan je sedel v kočijo in preden se je odpeljal, je obljubil Ricmanjcem, da bo on skrbel zanje. In „Edinosti“ so prišle solze na njeno ne več deviško lice in zajokala je: „Začuvš to zatrdilo poslančevu nas je prešinilo neko čutstvo posebne sreče in zadovoljnosti. To je bil zopet enkrat — naš dan!“ Ubogi Ricmanjci, če bi vedeli, kaka komedija se igra z vami!

Bebel o katoliškem shodu v Strassburgu. Pri socijalnodemokratskem kongresu v Jeni je 22. t. m. voditelj nemških socijalistov, stari, bojeviti Bebel priznal, da je zadnji nemški katoliški shod v Strassburgu stal popolnoma na višini časa, tako da bi „sam Haeckel“ ne mogel boljše govoriti o pomenu znanosti kot so katoliški govorniki v Strassburgu. O ženskem vprašanju je P. A. u r a c h e r, po besedah Bebelovih „učen in ugleden mož“, govoril tako temeljito, da mu „izvzemši dvoh ali treh stavkov“ lahko pritrdijo vsi socijalni demokratje. Tako zna uvaževati „katoliško znanost“ Bebel, najzagrizenejši sovražnik krščanstva, naši „Narodovci“ pa, ki jim je svet zabit od vseh štirih strani z deskami, pa so še nedavno zabavljali črez nemški katoliški shod, seveda, ne da bi sploh o njem brali kaka poročila. Tako „temeljito“ je „Narod“ informiran o stvareh, ki segajo čez plot njegovega živalskega obzorja.

Zanimiva razprava. G. dvorni svetnik Suklje se sicer izborne zabava pri vseh napadih, kojih v zadnjem času kar mrgoli v „Sl. Narodu“ na njegovo osebo in niti na misel mu ne pride, odgovarjati znanemu novomeškemu časnikarskemu „lumpensammleru“ in pomagačem njegovim. Toda ker se mu v „Narodu“ očita „žonglerstvo“ glede dolenskih železnic ter vso zasluge pri njih zgradbi pripisuje baronu Sbhweglu, sklenil je g. poslanec Suklje prijaviti na podlagi avtentičnega gradiva celo povestnico dolenskih železnic. Prosi potrpljenja le za kacic 14 dni, ker v sedanjih usodnih dnevih parlamentarnega zasedanja potrebuje vso svojo pozornost za parlament. Kakor hitro se pa z Dunaja povrne domov „na Kamen“, bode on z natančnostjo in vestnostjo zgodovinarja opisal ter v našem listu objavil nastanek dolenskih železnic. Njegova dokazila bodo tehtna, zato vabimo uže sedaj širokoustneže pri „Slov. Narodu“ in njih glavna pokrovitelja barona Schwegla in barona Heina na to zanimivo berilo.

Italijanski komedijantski poslanci iz Trsta se sedaj v „Piccolo“ izgovarjajo. Ni dvoma, da bodo lahko preslepili svoje lahkovorne Tržačane. Pravijo namreč, da naj nikogar ne preseneti „nenavadni“ sklep laških poslancev ki so pustili odložiti vseučiliščno predlogo. To znači „laško zmago“, ker je s tem vsaj za čas preprečeno, da bi laška fakulteta prišla v Roveret! To komedijantstvo laških tržaških poslancev bi nas kaj malo brigalo, če ne bi „Piccolo“ izdal nekaj zelo važnega. Piše namreč, da je nekaj tridentinskih listov pisalo, da je vlada umaknila laško vseučiliščno predlogo za vselej. Seveda to ne odgovarja faktičnim razmeram, vendar se iz tega razvidi, da se tridentinski Italijani siti vseučiliščnega vprašanja, ki jim je radi nespretnega in pretiranega nastopa tržaških in istrskih poslancev doprineslo zgolj blamažo za blamažo. „Piccolo“ konečno pozivlja laške poslance, naj vstrajajo na svojih „bojnih postojankah“. Zelo dvomljivo, če se bo vlada ustrašila teh Don Kišotov.

Profesor Zdzichowski kandidat v rusko dumo. Iz Krakova poročajo, da namerava profesor ondotnega vseučilišča g. dr. Marijan Zdzichowski, ki je doma iz Litve, v svojem rojstnem mestu kandidirati v rusko dumo.

Kadetne šole in Slovenci. Žal, da je istina, kar poročate o sprejemu Slovencev v kadetne šole. Naši poslanci naj nikar ne zamudijo interpelirati domebranskega ministra vsled teh kričečih nepravilnosti. Degnalo se ne bo nič, to je jasno.

Dotični zavodi bodo vse vtajili, to je običajno, toda javnost naj izve, da se povsodi in povsodi izkuša zatirati lojalne Slovence. V domebranski kadetni šoli je stotnik F. eden izmed tistih, ki besno sovražijo Slovence. Ko je še služil pri polku, je nekoč pri orožnih vajah na Kranjskem v Veliki Dolini zahteval na surov način od župana, naj odstrani belo-modro-rdečo zastavo, s katero je okrasil župan obednico častnikov. Toda župan se ni udal. Rekel mu je odločno v zobe: „To je naša deželna in tudi narodna zastava; ako vam ne ugaja, pa se potrudite v drugo gostilno, odstranim jo pa ne, ako tudi izostanejo vsi gospodje častniki!“ Prejšnji židovski vojni minister je že začel preganjati častnike, ki se prav nič niso čutili Slovence, a so imeli slovensko doneče ime, in jih razkropil po celi državi. Pri polkih pa, v katerih služi slovensko vojaštvo, so nastanjeni skoraj edinole nemški častniki, ki zaničujejo in psujejo Slovence in se nečejo priučiti slovenščine, navzlic vseh tozadevnih zapovedi vojnega ministra. Drugače je pri mažarskih, hrvaških, čeških in poljskih polkih. Pri teh zahtevajo polkovniki, in ako ti ne, pa brigadirji in divizionarji, da se častništvo priuči polkovnega jezika. Pri nas pa služi nemški častnik po pet do deset let v slovenskem polku in se ne priuči drugega, kot slovenskega psovanja in kletve. Mi poblehni in ponižni Slovenci smo povsodi le državljani tretjega reda.

V avdijenci je cesar včeraj sprejel dvornega svetnika grofa Rudolfa Chorrinskega in kneževke dr. Kahna.

Zopet falzifikat škofovega pisma! Nedavno je „Slov. Narod“ priobčil po drugih liberalnih listih razžaljivo pismo, ki ga je baje mestarski škof Buconjić pisal kardinalu Merry del Valu zaradi slovenskega bogoslužja. Škof Buconjić je zdaj poslal liberalnim listom popravek, v katerem pravi, da ni nikdar pisal takega pisma. Če bi bil „Narod“ pošten list, bi moral popravek priobčiti.

Iz drž. zbora. Poslanca Povše in Žitnik stu vložila nujni predlog za drž. podporo pogorelcem v Dečvasi pri Trebujem, posl. Žitnik in tovariši za poškodovance po toči v občini Janežovo Brdo na na Notranjskem, posl. Pfeifer za pogorelce v Brezovici, v vasi Bregi in Sv. Križu na Dolenskem.

Predavanje dr. Mionija o Kristusu je včeraj v Trstu krasno uspelo. Navzočih je bilo 500 udeležencev. Dopisnika „Slovenca“ so pristrčno pozdravili. Socialisti so priredili veliko demonstracijo, peli so himno dela in metili zborovanje. Te demonstracije se se udeležili tudi slovenski socialisti.

Solske vesti. Prov. učiteljica gđ. Angela Trost v Budanjah pride v Vodice, v Trzič absolvirana učit. kandidatinja gđ. Amalija Kecelj, v Kočevje pa učiteljica Renata Kinsele.

Domovinsko pravico v Trstu so zadobili gg.: Jakob Bizjak iz Doba pri Kamniku, Stefan Blažič iz Sela na Vipavskem in Andrej Jakolin iz Markovščine pri Materiji.

5800 kron so našli pri Arturju Derossiju, ki je nedavno pri trgovcu Martinelliju v Gorici defraudiral 6000 kron. Denar je imel skrit za neko podobno.

Umrl je nagloma v Trzinu Luka Kecelj, vulgo Fačnik, znani mešetar. Ker je bila smrt nekako misteriozna, vršil se je komisijski ogled.

Požigalec se je sam ova-dil. Z Reke poročajo, da se je pri ondotni policiji oglasil 35 let stari Milan Popović z naznanilom, da je on zažgal Lazarjevo ladjedelnico. Policija je mislila, da ima opraviti z blaznim človekom ter ga je prepeljala v bolnico, sedaj se je pa dognalo, da je govoril resnico.

Novi veliki župan zagrebški. Cesar je dne 23. t. m. imenoval podžupana zagrebške županije, Marka Avrela pl. Fodroczyja za velikega župana iste županije.

Brat ubil brata. V Lačarku na Hrvaškem sta se v soboto igrala 11letni in 6 letni Jelovac levca in zajca. Mali je bil zajec, večji pa lovec. Vedji je prinesel iz hiše puško, pomeril na malega brata, ki se je skril v grmovje, izprežil in ubil brata, kakor pravega zajca. Revez ni vedel, da je puška nabita.

Tatvina juvelov. V Pragi je neznan tat ukradel juvelirju Bauerju, ki je izstopil v nekem ondotnem hotelu, tri ročne kovčge, v katerih so bili dragi kamni, vredni 20.000 K.

— Zagrebško vseučilišče. Novi rektor na zagrebškem vseučilišču je postal dr. Anton Heinz, profesor botanike. Dekani se sledeči: za teologijo dr. Ante Bauer, za pravoslovje dr. Dragutin Čupović, dekan filozofske fakultete dr. Gavro Manojlović.

— Figovo žganje. Kakor je že znano, je fin. ministrstvo z ukazom z dne 21. avgusta prepovedalo kuhati žganje iz fig po starem načinu. Za vipavske občine na Kranjskem je posl. Žitnik že izposloval dovoljenje, da smejo še do novega leta kuhati žganje iz fig. Enaka prepoved pa je zadela tudi goriške občine. Poslanec dr. Gregorčič je, kakor se nam poroča z Dunaja, v tem oziru vložil interpelacijo na g. fin. ministra. Upamo, da vlada tudi za Goriško vsaj do novega leta dovoli kuhati žganje iz fig. Pri tem pa ne sme ostati. Fige dajejo posestnikom izdatne dohodke, zato naj bi finančna ravnateljstva o pravem času poučila posestnike, kaj naj store, da se jim drugo leto zopet ne prepove kuhati žganje iz fig.

— Strela je udarila pretečeni pone-deljek v poštno poslopje v Mengšu. Napravila ni nobene škode, pač pa precej strahu.

— Proti mesarjem je štraj-kalo občinstvo v Monessenu v Ameriki, ker so mesarji zvišali ceno mesu. Občinstvo je štrajkalo pet dni, šesti dan so pa mesarji znižali ceno mesu.

— Tajnosten dvoboj. Dne 28. t. m. se je vršil v avstrijski vojni mornariški akademiji v Reki dvoboj med nekim avstrijskim častnikom in iz Jakina dospelim italijanskim inženirjem Concettijem. Sekundanta inženirjeva sta bila dva italijanska častnika. Ime avstrijskega častnika se še ni izvedelo, ravno tako ne vzrok tega tajnostnega dvoboja. Concetti je bil zelo nevarno ranjen.

— V črnem vrhu je umrla v visoki starosti gospa Katarina Plešnar, znana po svoji dobrotljivosti in prijaznosti. Svetila ji večna luč! Priporočamo jo prijateljem in znancom v spomin.

— Denarnica umorjenega. Denarnice, seveda brez denarja, so našli, kakor nam poročajo iz Idrije, pod cesto v „rajdah“, ki pelje čez Dole na Vrhniko. — Denarnica je last roparsko umorjenega lesnega trgovca Oswalda iz Logatca. V denarnici denarja ni bilo, pač pa beležka glede nekaterih stroškov. — Morilec je torej po umoru šel po stari cesti proti Vrhniki.

— 80letnega starčka Ivana Degrassija iz Ižele je povozil v Kopru krčmar Peter Klun. Klun je bil malo vinjen in je z vso močjo z vozom dirjal iz Kopra proti Smedeli. Pri tem je podrl starčka na tla. Degrassi je v hudih mukah kmalu nato umrl.

— Juventus Jadertina. Pod tem imenom se je v Zadru osnovalo novo društvo neodrešenih laških mladeničev.

— Telefon v Triglavskem pogorju. Kakor smo čuli, razmetrivajo mnogi, kako bi z združenimi močmi napeljali telefon iz Mojstrane v Triglavske koče. Izvršitev te namere bi jako olajšala in pospešila promet ter preprečila marsikatero nevarnost.

— Hud vihar je razsajal 27. t. m. na otoku Cresu. V mestu samem je strela poškodovala neko hišo in onesvestila več oseb, ki so se pa kmalu zavedle; ceste so bile vse preplavljene. Po poljih je napravila toča veliko škodo.

— Kolodvor bodo razširili v Korminu na Goriškem.

— Važno za vinogradnike. Samočiste vinske droži za povrtje vinskega mošta se dobivajo pri Kmetijsko-kemičnem preizkuševališču z a K r a n j s k o v L j u b l j a n i. Cevka s samočistimi drožmi stane 20 vinarjev; po pošti z navodilom o uporabi vred 10 vinarjev več. S pravilno uporabo samočistih vinske droži se budi brzo in čisto vretje (kipenje), vsled česar se vino hitreje čisti in ima prijetnejši duh in okus.

— Cesar pojde na jug. List „Pesti Hirlep“ piše, da je zvedel iz dobrega vira, da se cesar na svet zdravnikov poda v kako zdravilišče na jug.

— „Slov. dijaška zveza“ priredi v nedeljo dne 1. oktobra v Suhorju pri Košanah na Krasu predavanje in sicer po večernicah v prostorih župnišča. Predava član „Zveze“ phil. Davorin Gorjanec: „Samopomoč kmetijskega stanu“. K predavanju uljudno vabimo vse poljedelce in one, ki se zanimajo za kmetijski stan.

— Nagla smrt. V torek zvečer je v Zagrebu nagloma umrla, zadeta od kapi, gospa Lj. Meixner, vdova šolskega nadzornika dr. Meixnerja in mati primarija v varaždinski bolnici dr. Ivana Meixnerja.

— Demonstracija mesarjev na pokopališču. Na Dunaju se je v svoji kleti ustrelil mesar Albert Kailich. To priliko so porabili dunajski mesarji, ki so sedaj v boju proti mestnim mesnicam, da prirede demonstracijo na njegovem grobu. Neki mesar je ob odprtem grobu govoril,

da je to že osmi mesar, ki si je zadnji čas končal življenje ter je iz tega izvajal, da mesarski obrti ne cveto rožice. Navzeči mesarji so skupne pritrdjevali.

— **Jezuiti v Slavoniji.** Brodski „Trgovacki Vjestnik“ javlja, da so jezuiti kupili Tüköryev dvorec v Daruvaru, kjer bodo imeli samostan.

— **Vsled zastrupljenja krvi** je umrl na Dunaju kontreadmiral R. pl. Pietruski.

— **Velik vihar** je bil 27. t. m. po Hrvaškem. V kopališču Lipik je toča pobila vsa okna. Hudo so trpeli škofjski vinogradi pri Djakovu. V Italiji v okraju Caserta je vihar ruval drevesa in od krival strehe.

— **Na Sv. Gori** pri Gorici bo daroval prihodno nedeljo 1. oktobra č. gosp. novomašnik Jožef Fabris iz Lindara v Istriji prvo sv. mašo.

— **Deželno pokusno klet** otvorijo zopet meseca novembra.

— **Mlad požigalec.** Posestniku Franc Kavčiču v Jabolku je zažgal 15 let stari Maks Burnik iz Žirov. Požigalec je že pod ključem.

— **Zvišane petrolejske cene.** Avstrijske in ogrske petrolejske rafinerije so zvišale cene petroleju od 2 do 3 K.

— **Iz Trsta** se nam poroča: V nedeljo, dne 1. oktobra, ob pol 10 uri dopoldne, se bo blagoslovila garnizijska in župna cerkev San Vincenzo di Pauli. Vsi v Trstu se nahajajoči oddelki vojne mornarice in domobranke bodo zastepani po deputacijah.

— **Gluhonemi morilec.** Gluhonemi Osman Bajro iz Tomišlja, okraj Nevesinje, je zavratno napadel svojega sorodnika Ferhata Bajrovića s sekire ter mu razbil čepinjo. Morilec je svoji žrtvi zadal še več udarcev in zbežal. Orožništvo ga je kmalu vjelo. Pravijo, da je gluhonemi morilec izvršil svoj zločin na prigovarjanje svojega očeta, ki je bil ljubosumen na umorjenega, ki je imel razmerje z njegovo soprogo, Osmanovo mačebo.

— **Druga skupina društva „Slov. odvetniških in notarskih uradnikov“** v Ljubljani ima svoj redni občni zbor v nedeljo dne 1. oktobra 1905. popoldne ob dveh. Opozarjamo vse ljubljanske tovariše bodisi, da se člani društva ali ne nato zborovanje in jih še posebej vabimo, da se tega zborovanja polnoštevilno vdeležijo, ker se bo razpravljalo o važnih stanovskih zadevah. Osrednji odbor.

Ljubljanske novice.

Ij **Osobne vesti.** Mestni katehet č. g. M. Sarabon je dobil daljši dopust; nadomeščala ga bosta na mestni nemški deški ljudski šoli č. g. p. Oton Kocjan, na mestni nemški dekliški šoli pa p. Regalat Cebulj.

— **Mladino izrabljajo in — kaznujejo.** O demonstraciji nekaj zapeljanih dijakov, katerim so brezvestni agitatorji zmedli pojme, smo včeraj poročali. „Narod“ je popolnoma poskril značaj te demonstracije in govori kar o „par sto ljudeh“. Iz tega se vidi, iz katerega bloga je bila ta demonstracija naročena. Dijake pošiljajo po kostanj v ogenj ne za Prešerna, katerega tudi mi častimo, ampak za svoje namene. — Takoj po tisti „demonstraciji“ se je podal član našega uredništva na policijo in vprašal po uradni cenzitvi demonstrantov. Odgovor se je glasil: „Okolu 60 dijakov.“ Tu ima torej „Narod“ svojih „par sto ljudi“. V soboto zvečer nameravajo srednješolci prirediti Prešernu pred spomenikom manifestacijo. Kakor smo že rekli, srednješolci sami bi manifestacijo lahko lepo in dostojno izvršili, ako hočejo proslaviti le pesnika Prešerna. Če bi se stvar prvotno tako aranžirala, bi dobila tudi ves drugi zaključek. Nam negre v glave, kako se more resen človek navduševati za to, da bi skupno s srednješolci nastopili pred spomenikom ljudskošolski otroci in da bi župan Hribar govoril govor za učence prvega razreda, ki še brati ne znajo, tako, da bi govor zadoščal tudi srednješolcem. Srednješolska mladina bi potrebovala resne slavnosti, v kateri naj bi se vloge dale tudi srednješolcem. Izvestni gospodje tega niso hoteli umeti, hoteli so mladino izrabiti za druge stvari, sedaj jo pa hujskajo in stvari zavijajo. V „N. Fr. Presse“ so zanesli pretirano poročilo, ki se končuje z napovedjo, da se bo proti dijakom vpeljala stroga preiskava. Mi pa pravimo, da se naj bi kaznovali zlobni aranžerji, ki se skrivajo za dijake. Dijak nič hudega ne misli in ne pretehta svojih dejanj. On vpije „Živio“ ali „Pereat“ iz mladeniške živahnosti, in mi vzamemo tako stvar od šaljive strani, dokler se ne primeri kaj hujšega. Brezvestno je, ako gotovi ljudje, ki čepe v svojih varnih zavetjih, pošiljajo dijake v boj in jih potem prepuste kazni. Oni hočejo imeti škandal in bi najraje videli, da bi v soboto dijaki nastopili s kamni. A kdo bi povrnil njihovim rodbi-

nam potem velike škodo? Najbolje bi bilo, da bi se vsa stvar, ki je bila tako nerodno započeta, mirno končala brez preganjanja dijakov. Sicer naj pa „Narod“ nikar ne preve ne vesele „demonstracije“. Menda to veselje ne bo dolgo trajalo in bo gotovo izginilo, kadar bo stopilo več kot par sto ljudi na ljubljansko ulico za splešno in enako volivno pravico, ki mora biti najresnejša zadeva vsakega, ki želi slovenskemu ljudstvu moči, kateri pa nasprotuje „Naredova“ klika na Schweigljevo povelje.

Ij **Nemški burši v čepicah** so danes zopet strašili po Ljubljani. Pred „Tonhalle“ je hotel neki mladi Slovenec strgati buršu nemški trak, a burš ga je sunil v prsa. Nato se je zbralo več občinstva, pred katerim so se burši po pol 12. uri umaknili v kazino. Nemški burši si upajo iz kazine le pred 12. uro, potem jim pa izgine pogum. Svetujemo jim naj s svojimi čepicami in trakovi ostanejo za varnimi zidovi kazine in naj bodo zadovoljni, da imajo vsi sedaj zacementirane ušesa.

Ij **Klerikalna doslednost.** „St. Narod“ nam napram židovski tvrdki Oehler očita nedoslednost. Pa ni tako! Gg. iz „Narodovega“ uredništva naj le pogledajo „Slovenca“ pa bodo našli notice proti tej židovski tvrdki. Odklonili smo tudi inserate te tvrdke ter napadli „Lai-bacher Zeitung“, ki jih je priobčila. Če se je ta tvrdka v pravnih stvareh obrnila do g. dr. Schweitzerja, nas to nič ne briga in tudi na nas nič ne vpliva. Tvrdka je to storila gotovo radi tega, ker je dr. Schweitzer bolj vester advokat, kakor pa kak „Narodov“ puhloglavec. Če bi bila vzela liberalnega advokata, bi bilo pa vse prav, kakor so tudi liberalni advokati s silnim naporem zastopali interese madame Löwy in je „Narod“ — molčal.

Ij **Petdesetletnico poroke** obhajata jutri v ožjem krogu svojih domačih gospa Ivana Podkrajšek in gospod J. Podkrajšek, umirovljeni nadspovednik južne železnice. Gospod Podkrajšek je edini še onih ranjencev, ki so se pod zastavo Radeckyjevo borili leta 1848—1849. v Italiji. Prestal je vojne napore, odzdravil od rane, služil dolgo vrsto let v burji in vročini kot na vlaku, odredil enajst otrok, od katerih živijo še trije, in je še danes čvrst in zdrav, da igraje napravi izprehode, vojaški korakajoč, po cele ure. In takisto je njegova gospa še krepka in vzorna gospodinja pri delu od zore do mraka. Cestitamo od srca in želimo junaku in njegovi gospe še biserne in diamantne poroke.

Ij **Za slovensko katoliško dijaštvo**, ki odhaja na vseučilišče, bo daroval v ponedeljek, 2. oktobra t. l. ob 8. uri mašo na Rožniku dr. Janez Ev. Krek. Prosimo tovariše, naj se udeležijo v obilem številu.

Ij **Koncert ljubljanske družštvene godbe** za člane se vrši jutri v hotelu „Ilirija“. Začetek ob pol 8. zvečer. Vstop za člane prost, za nečlane 40 v.

Ij **Društvo zdravnikov na Kranjskem.** Prihodnje redne mesečne zborovanje vrši se v soboto, dne 30. t. m. ob pol 6. uri zvečer na Turjaškem trgu št. 4, I. nadstropje.

Ij **Novinci** pridejo k aktivni 3 letni službi 7. oktobra vsak k svojemu polku. Nadomestni rezervniki bodo nastopili osem-tedensko službo.

Ij **Žejni mizarski vajenci.** Tukajšnji mizarski mojster gospod Ljudovik Vidmajer in njegova soproga sta že dalje časa opazovala, da nekdo krade iz kleti vino in maslo, pa tudi jajca. Ker sta imela sum na vajenca, preiskovala sta njihova ležišča in našla tam 22 steklenic napolnjenih z vinom, potem penivico, v kateri so jajca cvrtili in je bila ponvica še mastna, ter nekaj politure. Obdolženci France Breskvar, Anton Dolenc in Polde Ilander so se takoj udali, trdili so le kasneje, da storjena škoda ni tolika, kakor jo ceni mojster. Steklenice, v katerih se je vino našlo, so bile last Josipa Murnika. Sedišče je obsodilo Breskvarja in Dolenca vsakega na dva meseca ječe, manje prizadetega Flandra pa na 14 dni zapora.

Ij **Abonentom lož in sedežev** v slovenskem gledališču. Prva (dramska) predstava se vrši v nedeljo na „nepar“; druga, (operna) pa v torek na „par“.

Ij **Najdena je zlata ženska ura** in velika plošča svinca, ki se dobi pri pazniku c. kr. deželnega sodišča Jožefu Marinku.

Ij **Letošnja draginja** je dala povod mnogovrstnim poljskim tatvinam, katerih ni bilo še nikoli toliko, kakor letos. — Dan na dan se pritožujejo posestniki in ovajajo nove tatvine. Tatovom pride vse prav, kradejo krompir, fižol, zelje, praznijo kozo-
lce v katerih je živinska klaja in obisku-
jejo sadne vrtove. Letili so se celo mladih borovcev na Golovcu, ki so jih posekali nad 80 komadov. Cuvaju Emerču se je posre-

čilo, da je nekatere tatove izsledil, nekatere pa zasačil še pri delu. Zasluženi kazni ne odidejo.

Ij **Mlekarice bojkotirajo.** Ne-katere rodbine so odpovedale donašanje mleka in pravijo, da se bodo preživljale s čajem in jajci.

Ij **Kranjska podružnica avstrijskega pomožnega društva za bolne na pljučih.** Podružnica priredi v petek, dne 29. t. m. ob 5. uri popoldne v klubovi sobi obč. sveta, Mestni trg št. 2. I. nadstropje, odborovo sejo z naslednjim dnevnim redom: 1. poročila predsedstva, 2. posvetovanje, je li naj podružnica, kakor nasvetovane, pristopi čakov-nemu prometu c. kr. poštne hranilničnega urada, 3. poročilo blagajnika o dohodkih od 15. aprila t. l. sem, 4. slučajni nasveti.

Ij **Izredni občni zbor „Dramatičnega društva“** se vrši v soboto, dne 14. oktobra t. l., ob pol 9. uri zvečer, v restavracijskih prostorih „Narodnega doma“. Dnevni red: poročila odbornikov, volitev celega odbora in slučajnosti.

Ij **Na policijskih oglasih** je razstavljen slika nevarnega žepnega tatu Jožefa Severgninija, ki je dne 15. t. m. ušel občinskemu redarju Eignerju v Trbižu.

Ij **Pred Prešernovim spomenikom.** A: Zakaj so pa djali Prešernu tako velikansko skalo za hrbet? B.: Zato, ker je Prešeren zapel: „Navadile so pleča se težkega bremena“.

Razne stvari.

Najnovejše.

Umor v prisilni delavnici. V nižjeavstrijski prisilni delavnici v Korneuburgu so prisiljenci Stunski, Kličnik in Zeiler z nožmi umorili 18 letnega prisiljenca Evgena Kroisa.

Na sabljjo se je nataknil. Na vajah huzarjev pri Košicah se je nekemu huzarju splasil konj. Huzar je padel s konja, med tem je pa sablja padla od njega tako nesrečno, da se je nataknil nanjo. Sablja mu je šla skozi srce.

Novi ruski poslanik v Tokiu.

Peterburg Kostrevec, ki je bil tajnik pri mirovnih pogajanjih, bo imenovan za ruskega poslanika v Tokiu.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 29. septembra. (K. ur.) Pričetkom današnje seje državnega zbora se je predsednik zbornice s toplimi besedami spominjal umrlega slovenskega poslanca Žičkarja, povdarjajoč posebno njegovo vzorno vestnost v izpolnjevanju prevzetih dolžnosti, njegove dobrohotnosti in ljubeznjivosti. — Zbornica nadaljuje debato o vladni izjavi.

Dunaj, 29. septembra. V današnji debati o vladni izjavi so govorili poslanci dr. Demel, Sommer, Dzieduszycki in dr. Šusteršič. Dr. Šusteršič je uvodom svojega govora polemiziral z dr. Tavčarjem in je dejal, da je popolnoma umevno, zakaj se dr. Tavčar bori proti splešni in enaki volivni pravici. Ob taki volivni pravici bi dr. Tavčarja in njegovih tovarišev ne bilo v drž. zboru. (Veslost) Dr. Tavčarjevo glasilo „Slov. Narod“ je očitalo govorniku, da se je vpisal med govornike „za“. Govornik pravi, da se je tudi dr. Lecher vpisal med govornika „za“, a kljub temu govoril proti. Današnji njegov govor je govor kontra govornika. Vprašanje splošne in enake volivne pravice je nujno, zato so pa tudi on in njegovi tovariši vložili v tej zadevi nujni predlog. Z ozirom na razmerje z Ogrsko pravi govornik ob burnem pritrdjevanju, da imajo tudi bratje Hrvatje pri novi preuredbi pravico govoriti resno besedo. Nato se je še pečal z razmerjem med Avstrijo in Ogrsko, potem je pa govoril Gautsch, ki je zavračal razne govornike, posebno Pernerstorferja ter je dejal da bi nobena avstrijska vlada bolje ne mogla napraviti Ogrski braniti avstrijskih političnih in gospodarskih interesov.

Dunaj, 29. septembra. Poslanec Pogganik in tovariši so vložili v državnem zboru interpelacijo o obsodbah radi „Živio“ klincev v Domžalah.

Dunaj, 29. septembra. Poslanec Šusteršič in tovariši so vložili nujni predlog za podporo oškodovanim prebivalcem pod Kumom.

Dunaj, 29. septembra. Vsled ogrske krize se cesar letos ne udeležijo dvornih lovov na Stajerskem.

Trst, 29. septembra. Italijanski poslanci, ki so mislili na abstinenco v državnem zboru, so si premislili razven odstopivših in ostanejo. Iredentovska klika v Trstu pa ne miruje in shod dijakov in mladeničev jim je poslal resolucijo, da morajo borbo nadaljevati z najskrajnejšimi sredstvi. To je seveda le prazna demonstracija.

Trst, 29. septembra. Odstop predsedstva iredentovskega društva „Patria“ je jako zbeagal italijansko stranko, ki ne more še najti novih kandidatov.

Trst, 29. sept. Za odstopivše štiri poslance bodo nove volitve sredi meseca novembra. Odstop je samo „komedija“, ker hočejo z novo izvolitvijo dobiti nove „zapnince“.

Trst, 29. septembra. Pri predavanju Mienijevega soc. demokratije s kamni ranili predsednika katol. delavskega društva Antona Kluna. Dva razgrajata sta zaprta.

Pariz, 29. septembra. Včeraj zjutraj se je pripeljal sem župan dr. Srb na čelu češke deputacije k odkritju spomenika Ivana Luksemburškega.

Budimpešta, 29. septembra. Včeraj popoldne je okolu 500 dijakov pod narodno zastavo hodilo po ulicah. Dijak Melka je imel oster govor, v katerem je pozival tovariše, naj osvetijo žrtve, ki so predvčerajšnjim padle, braneč narodno stvar. Djaki so svečano prisegli na naredno zastavo, da hočejo osvetiti prelito kri. Med dijaki je veliko razburjenje, ker se govori, da dva dijaka v bolnici umirata. V bolnici je sedem vseučilišnikov, katere so pretepli socialisti, 13 jih je sprejetih v kirurgično sekcijo centralne poliklinike. Policija izvršuje obširno preiskavo in se pripravlja, da nadaljne demonstracije prepreči.

Budimpešta, 29. sept. Fejervary skero gotovo še ohrani nadalje vlado. Danes se je vrnil iz Budimpešte.

Budimpešta, 29. septembra. Po mestu so bili danes zjutraj nabiti ironični lepaki, na katerih je bilo čitati, da Košutovci prirede 3 oktobra revolucijo po pariškem vzorcu. Dame naj pridejo brez klobukov, gospodje pa brez palic, za varnost garantira Košut. Lepake, katere so skoro gotovo povzročili socialisti, je policija potrgala.

Budimpešta, 29. septembra. V najdenišnice so našli pločevinasto škatljo napolnjeno s smodnikom, ki bi vsak čas morala eksplodirati. Oddali so jo policiji.

Budimpešta, 29. sept. Casopisi ostro pišejo proti socialistom.

Moskva, 29. septembra. Steslja je tu zadela kap. Ohromel je na levi strani.

Riga, 29. septembra. Po mestu in okolici je razširjenih na tisoče revolucijonarnih oklicev, v katerih stoji: „Linčajmo tirane! Živio štrajk! Živela ljudska republika!“

Varšava, 29. septembra. Vojaške patrulje stražijo mesto Vsakega sumljivega človeka na ulicah primilo. — Na železnih ožničkih preiskujejo vsakega človeka.

Peterburg, 29. sept. Sibirija bo imela v dumi 50 poslancev.

Magdeburg, 29. septembra. Car je pooblastil finskega generalnega guvernerja, naj proglasi na Finskem obsedno stanje.

Kapstadt, 29. septembra. Vsled uspehov vstajev proti Nemcem v južni Afriki se je začelo zopet nevarno gibanje tudi proti Angležem v njihovih južno-afriških pokrajinah.

Kapstadt, 29. septembra. Nemiri med Bosuti naraščajo. Vojaški oddelek iz Pretorije je odposlan proti njim. Nadaljne čete slede.

Rim, 29. septembra. Minister Tittoni je odpotoval v Baden Baden, kjer se sestane z nemškim kancelarjem Bülowom.

Carigrad, 29. sept. Aretacije in preiskave med Armenci strogo nadaljujejo. Mnogo Arancev je pobegnilo v konzulate.

Sofija, 29. septembra. Za danes se zvali makedonski kongres je odgoden, ker se je prijavilo le 17 delegatov. Kongres se vrši pozneje.

Lviv, 29. sept. V mestecu Horadenko je obrtnik Berks v blaznosti zaklal svojo ženo in tri otroke.

Stajerske novice.

š **Nesramna nemškutarska politika.** Nemci so na Spodnjem Stajerskem prišli s svojo močjo nad ljudstvom čisto na kant. Ljudstvo jim nič več ne zaupa in se jih le še boji, ker poznajo njih umazane roke in nesramne značaje. Le s silo in strašenjem ljudstva se vzdržujejo na krmilu. Če bi dali ljudstvu na presto tajno in neuplívno glaso- vanje, da se priznava k eni ali drugi na- rednosti, bi Nemci sigurno povsod zlasti v takozvanih nemških trgih in mestih pro- pa dli. Sami najbolje uvidevajo, da jim tla pod nogami izginjajo, zato se sedaj za- čeli posluževati najpodlejšje politike — po- litike izsiljevanja. Znano je vsa- komu, da ima naše ljudstvo največjo za- slombo v svojih duhovnih. To vez zaupanja in ves stik duhovščine z ljudstvom hočejo raztrgati in raztrgati. Da to najlažje dose- žejo, se začeli pretiti z odpa- dom od vere, ako se duhovščina ne od- pove vodstvu ljudstva. Če se hoče kak du- hoven postaviti na čelo kakega izobraževal- nega društva, že naznanijo to v Maribor in pretiže z odstopom, če se namerava kak duhoven udeležiti volitev, pišejo njemu in v Maribor, da bodo zidali protestantsko cerkev in odstopili trumoma od vere itd. Tako ne- sramno delajo in žalibog imeli so v dveh jako važnih slučajih uspeh. — Opozarjamo, da so to same groznje, ki se ne bi izpolnile ne v enem ne v drugem slučaju, ker si noben Nem- škutarske ne upa odstopiti, ako je količkaj odvisen od ljudstva. Ne- odvisni so pa itak že vsi odstopili. Ne sme se prezreti tudi, da katoliška cerkev z odpadli ljudji, ki svojo vero uravnavajo po narodnosti dušnega pastirja, ne izgubi kvalitativno prav nič, ravne tako kakor protestantska kva- litativno prav nič ne pri- dobi.

š **Kako se pridobivajo ver- niki za protestante.** Nek edličen gospod na Spodnjem Stajerskem, ki pa ni prav odločnega značaja, mi je pripovedoval, kako je odstopil od katoliške vere in pri- stopil k protestantom. V Celju so imeli pro- testantje družbinski večer, katerega se je tudi moj znanec udeležil. Pozno v noči, ko je bilo že skoraj vse pijano, je začel neki znani agitator prigovarjati na prestop. Počeli so govoriti o pijačarstvu za nem- ško vero, za nemško narodnost itd., kar je mojega znanca, ki je odločen nemški na- cionalec, premotilo, da se je udal. Zahte- vali so od njega obljube pod častno besedo in končno še pismene izjave. — Drugi dan ta odpadnik ni o vsej stvari prav ničesar vedel, ker je storil vse v pijanosti, zato se tudi ni oglašil pri pastirju; toda čez nekaj časa dobi opozoritev, naj pod častno besedo dano obljubo izpolni. Opozoritvi je bil pri- ložen prepis v pijanosti podpisane izjave. Da bi imel pred to svojeto mir, je v res- nici moj znanec izpolnil svojo obljubo, pa v kratkem se povrne h katoliški veri, ker je spoznal protestantski hu- bug.

š **Mariborske novice.** Črnovoj- niški zavezanci se morajo oglašiti pri magi- stratu dne 15., 16., 17. in 18. oktobra od 8. do 2. ure, v nedeljo od 9—12. ure. Seboj morajo prinesiti črnovojniško knjižico ali odpustni dokument. Tisti, ki so bili v res- nici zadržani, kar morajo dokazati s teht- nimi vzroki, se morajo zgledati dne 25. ok- tobra ob istih urah. — V mestu vlada med stariši veliko razburjenje, ker je mestni šol- ski svet poslal mnogo otrok iz mestne šole v predmestno šolo pri Magdaleni. Kako bodo hodili po zimi mali otročki tako dolgo pot iz mesta čez gugačo se most v daljno predmestje? Občinski svet ima denar za vsako hajlarsko društvo, samo za šole ne! Posledice se že sedaj kažejo! Takšno je nemško gospodarstvo!

š **Koncert v mariborskem „Narodnem domu“.** Opozarjamo še enkrat vse tiste, ki ljubijo umetnost, da bo koncert virtuosinje na gosli gdč. Mafinke Herites v nedeljo, dne 1. okt. zvečer. Za- četek ob 8. uri zvečer. „Südt. Presse“ pri- naša živeto opis te priljubljene slovenske umet- nice. Sploh je pa zanimanje vseobčno.

š **Koncert Marice Herites v Mariboru** dne 1. oktobra obeta mnogo- brojnega občaka, ker je že sedaj mnogo vstopnic razprodanih, katere se dobivajo v tiskarni sv. Cirila. Program: 1. Paganini: Koncert D dur M. Heritesova. 2. Le- oncavallo-Veselský: Fantasie na prolog z opere „Pagliacci“, František Veselský 3. a) Dveřak: Humoreska in b) Smetana On- dříček: Skočna M. Heritesova 4. a) P. J. Čajkovsky: Dause d. mirlitous, b) E. Poldini: „Marche Mignonne“ in c) A. Vie- niavski: „Valse“. František Veselský. 5. Sa- rasate: Konc. fantasie z op. „Carmen“. M. Heritesova. Na glasoviru spremlja g. Fr. Veselský, virtuos iz Prage. — Začetek koncerta bo točno ob 8. uri zvečer in se občinstvo opozarja, da se takoj po 8. uri

vrata dvorane zaprejo, da se slušalce ne moti. Zatorej se presi p. n. občinstvo, da pride točno.

š **Ptujske novice.** V novo ve- jašnico se preselila v začetku oktobra dve kompaniji pionirjev. — Iz ptujskega okraja se poroča, da bo letos dobra trgateg. Da bi le tudi viničarji vino lahko in dobro prodali!

š **Volitve pri Novi Stifiti.** Predve- raj smo poročali, da so pri Novi Stifiti zma- gali Stajerčevi pristaši. To je razumeti tako, da so zmagali nemškutarji v III. razredu. V I. in II. razredu je zmagala sloven- ska.

š **„Legijonarji“ v Celju.** Dne 15. oktobra se bo odprlo slovenske gleda- lišče v „Narodnem domu“ z igro „Legi- jonarji“.

š **Imenovanje.** Kancelist Karol Seibel v Ptuj je imenovan za predstoj- nika pisarne pri okrožnem sodišču v Mari- boru.

š **Bralno in pevsko društvo „Maribor“** priredi dne 8. okt. t. l. tr- gatveno veselico v mariborskem „Narod. domu“. Začetek je ob 3. pep. Vstopnina za neude 10 kr., za ude prosta.

š **Sokolsko društvo** nameravajo ustanoviti, kakor smo že poročali, v Mari- boru. Dne 26. t. m. je bilo radi tega posve- tovanje in se je že ustanovil pripravljavni odbor z dr. Dimnikom na čelu.

š **Pasji kontumac je odprav- ljen** v občinah: Pobrežje, Studenci, Kam- nica, Brestenica, Rošpah, Leitersperg, Sveti Peter, Pesnica, Ranče, Vosek, Vuhovski dol, Sv. Marjeta ob Pesnici, Sv. Jakob v Slov. gor., Karčovina in Partinje.

š **Iz finančne službe.** Dodatno k včerajšnji notici se poroča, da ostane re- spicijent Muršec v Žalcu in da pride v Ptuj nadpaznik Šošner, kateri bo brž- kone v kratkem postal respicijent.

š **Podoknico** so napravili slovenski dijaki odhajajočemu vadniškemu učitelju g. Fistravcu dne 28. t. m. zvečer.

š **Iz Hrastnika.** In vendar se je začelo tudi pri nas nekaj dani. V nedeljo, 24. t. m. je bil v prostorih g. F. Roša ustanovni občni zbor „Slov. delavskega podpornega dru- štva“, ki se je vključ vsemu naspro- tavju kaj lepe obnesel. Navzoči so z naj- večjim zanimanjem poslušali razlaganje pra- vil, nakar se je takoj prijavilo za vstop 35 rednih članov, 14 podpornih in 1 ustanovni. Predsednik Ivan Stravs, kakor tudi odborniki društva so prav srečno izbrani in upati je, da je bil ta dan začetek nove dobe med hrastniškimi delavci, kajti društvo bo napravljalo tudi shode, prirejalo predavanja in zastopalo stanovske koristi. Rudar Fele je brezplačno prepustil novemu društvu sobo, kjer se bo uredila čitalnica in knjižnica, ka- kor hitro bo mogoče. Veselo smo pozdrav- ljali na ustanovnem občnem zboru vrle Do- lence, ki so se pripeljali na vozu bogato okrašenem s slovenskimi zastavicami, kakor tudi g. Leeb, predsednika pazniškega in delavskega podpornega društva v Trbovljah. Hvaležni smo mu, da nas je navduševal za društvo, da nam je kazal težkoče in za- preke, katere ima enako društvo v Trbov- ljah in katere bode imelo tudi naše, in da nam je pa tudi pokazal vspehe po enolet- nem obstoju društva. Vsakemu se je čitala na obrazu želja: Bog daj, da bitudi v Hrastniku podporna dru- štva vsaj toliko dosegajo svoj namen, kakor ga ono v Trbovljah!

š **Ptujska gora,** ki že 4 leta nima postavne izvoljenega občinskega odbora, imela je 21. t. m. občinske volitve v tej dobi v tretjič. Ker gorski župan na- vadno odločuje k slovenski ali nemški ve- čini v ptujskem okrajnem zastopu, delali so ptujski renegati z vsemi silami za te volitve. Vlada, ki pri nas na Stajerskem očividno podpira vse nemškutarske težnje, ugodila je iz prav ničevih vzrokov dvakrat, oziroma trikrat prizivom nahujskanih Stajerčijancev in razveljavila Slovincem ugodno izpadle volitve. Kar so ptujski nemškutarji namera- vali, so le deloma dosegli. Mirni, dobro- misleči domači in sosedni volivci so se na- veličali vednih volitev in zato večinoma iz- ostali od zadnje volitve. Tako je prišel tretji razred v štajerčijanske roke. S po- močjo najbolj zavednih Lovrenčanov in Majšberžanov pa smo si ohranili narodno večino v občinskem odboru z dobljenim drugim in prvim razredom. Prav se jo po- godili volivci prvega razreda, da so izba- nili izmed števila odborniških kandidatov dozrajnega začasnega župana Jakoba Hor- vata, ki je vsled pritiska ptujskega peka- Orniga in žganjarja Strachilla hotel biti pri volitvah nepristranski in se jih zdržati. Omahljivci družega ne zaslužijo. Ker se vodja gorskih Stajerčijancev in obenem za- stopnik banke „Slavijs“, Nerath, ni v ob- činskem odboru, se lahko še nadjamo če- trtega razveljavljanja volitev.

Koroške novice.

k **Koroški deželni zbor** bo sklican na dan 11. okt.

k **Volivno gibanje na Koro- škem.** Iz Sent Vida v Podj. do- lini, se nam piše: V nedeljo, 24. t. m. se je vršil tukaj volilni shod. Govorili so gg. Ekar, Vošpernik in Smodelj; volilci so z navdušenjem sprejeli kandida- turo g. Grafenauerja in slišala se je marsi- kaka pikra beseda, kako more v Avstriji kandidirati za državni zbor inozemec iz „rajha“.

Izpred sodišča.

Izpred deželnega sodišča.

Nepošteni pekovski vaje- nec. Jakob Pivk iz Žirov se je učil v Vevčah pri Francetu Zrnecu pekovskega obrta. Kot raznaševalec peciva je poneveril svojemu mojstru od več strank izročene mu zneske v skupni vsoti 140 K. Pivk je, predno ga je mojster ovdil, temu obljubil, da mu bo škodo odslužil, a fant je moj- stru všel, predno je le količkaj škode po- vrnil. Prisojeno mu je bilo za kazen 2 me- seca ječe.

Kole si je izposodil. Brez- poselni, 18 let stari ključavničar Alojzij Frochaska iz Velik. Lomeca na Češkem doma, je na Razdrtem trgovcu Del Linc iz- maknil kolo in jo z njim odkuril proti Aj- dovščini, ker so ga orožniki prijeli. On pravi, da je nameraval s kolesom se le do Vipave peljati, da bi si tam nekaj obleke, kupil, ker je hotel potem kreniti proti Trstu, imel je pa resno voljo kolo lastniku vrniti. Sodišče ga je za to obsodilo na 6 tednov težke ječe.

Z dolgovijo je popihal. An- ton Jermol, delavec od sv. Lucije na Pri- morskem doma, je pri zgradbi boh. želez- nice v Boh. Bistrici je opeharil Mijo Gro- boteka in Ivana Fajgelna na hrani, stanovanju in posojilu za v skupnem znesku 138 K ter pobegnil. Zaradi goljufije je bil kaznovan z 3 mesecev ječe.

Fanta ni pustil zapreti. Ob- činski sluga France Gantar je peljal na žu- panov ukaz ml. Janeza Čebaška iz Moš v Smelednik v obč. zapor. Nasproti jima pride fantov oče Jakob Čebašek posestnik iz Moš, začel je slugo zmerjati, ga sunil v prsa in mu je sina s silo vzel. Obtoženec se zago- varja, da je bil popolnoma pijan. Sodišče je očeta obsodilo na 2 meseca težke ječe.

Otok utonil. Dvletni sinček Marije Luštrak, dnarice v zireh, se je igral v veži domače hiše. Zašel je v potok, ki teče mimo hiše in utonil. Mater je so- dišče obsodilo na 8 dni zapore.

Društva.

Izobraževalno, zabavno in podporno društvo „Zvezda“ (Dunaj, XVIII., Herbeckstrasse 96.) Vabilo k zabavnemu večeru, ki ga pri- redi društvo „Zvezda“ v nedeljo, dne 1. oktobra t. l. v dvorani „Zum Senator“, Dunaj, I., Reichstrasse 19 (vhod Felderstrasse 2). Spored: I. Berilo g. dr. Fr. Göstla: „Po čeških kopališčih“. II. Koncert, pri katerem bodo iz po- sebne prijaznosti sodelovali: Gdč. Mila Luzarjeva (samospev), na glasoviru spremlja gospa Marica Žoharjeva, rojena Luzar; gospod dr. J. Milavec (samospev), na glasoviru spremlja gospod Ivan Tomažević; gospod Josip Zamiš (citre); slavni društveni pevski zbor pod vodstvom g. Vinko Krušiča. — Začetek ob sedmih zvečer. — Prihodnji zabavni večeri bodo ob nedeljah: 5. novem- bra in 3. decembra 1905, 7. jan., 4. febr., 4. marca, 1. aprila, 6. maja 1906 v isti dvo- rani (Dunaj, I., Reichstrasse 19). Prija- telji društva dobro došli!

Darovi.

Za pogorelce v Horjulu:

Ivan Kregar, pasár 10 K; Fran Gornik, dekan 10 K; župni urad Vel. Lašče 21 K; Jakob Lovretič, duhovnik v Trbojah zbirko 40 K; župnijska Dvoj 23 K 31 h; Jos. Zelnik, župnik v Čemšeniku zbirko 15 K; župnijske Dobovec 25 K, St. Vid pri Cerknici 15 K, Stari Trg pri Poljanah 37 K, Ustje 5 K; ne- imenovan gosp. dobrotnik po g. Fr. Birku 30 K 30 h; župni uradi: St. Jurij pri Kranju 45 K, Škocijan pri Turjaku 23 K, Dobrova 123 K 35 h, Bukovšica 16 K, D. M. v Polju 50 K, Trebelno 15 K; Vinko Majdič, tovarnar v Kranju 5 vreč moke; župnijske: Čč. oo. frančiškani 173 K 30 h, Podkraj 18 K, Po- ljane 45 K; gospica Ana Jecič mnogo obleke; Jak. Mrak, župnik v Naklem 10 K; župni uradi: Cer- mošnjice 20 K, sv. Helena 10 K, Sv. 3 Kralji na Vrhu 20 K; blag. gg. dobrotniki iz Aleksandrije (Egipt), in sicer: Ivan Farnas iz Ljubogojne 25 K; Ferdinand Farnas 25 K, Jak. Velkavrh iz Žažerja 10 K; župnijske: Ribno 28 K 60 h, Radovica 17 K, St. Peter pri Nov. mestu 32 K, sv. Križ pri Litiji 50 K, Gojzd 9 K; P. Hugolin Sattner vnovič 10 K; Fr. Onošič v Idriji 10 K; g. Ana Jencič zbirko 6 K; Jan. Brezovar, duhovnik v Vel. Gabru pri St. Vidu zbirko župljanov 15 K 28 h; duhovnijska Gora pri Sodražici 6 K; Matej Rebolj, župnik 10 K; P. Svi- gelj, župnik 6 K; Fr. Dolinar, dekan za zadnjega

pogorelca 15 K; Ivana Pristov 20 K; Jožef Janša, ključar v Ribnem 1 K; Anton Artel, c. kr. profesor v pok. 10 K; Fr. Demšar, dež. posl. poslal 1 vagon „remeljnov in desk“; I. delavsko konsumno društvo na Jesenicah 10 K; dr. Emil Bock, zdravnik 10 K; hranilnica in posojilnica v Kojsko Šmarten 10 K; župni urad Višnja gora 12 K; Fran Povše, drž. poslanec 10 K; župni urad v Mirnu pri Gorici 9 K 66 h; posojilnica v Mirnu 5 K; hranilnica v v Selcih 50 K; Fr. Koželj, duhovnik v Repnjah dar neimenovanega dobrotnika 20 K; župnijska Peče zbirko 620 K; J. Lesar zbirko 10 K; Mihael Kastner, trg. 20 K; Fr. Feigelf (Sp. Šiška) 1 K; Jernej Klemenc 40 K; hranilnica v Metliki 30 K; župni urad „Ko- stabona“ 6 K; Jos. Ph. Goldstein, optikar nabral pri raznih gg. dobrotnikih 15 K; Janez Nep. Murovec, dekan 12 K; Viljem Treo, podjetnik v Ljubljani 10 K; lekarna Trnkoczy 10 K; hran. in posojilnica v Kandiji pri Nov. mestu 23 K 66 h; po upravnistvu „Slovenca“ razni dobrotniki 17 K; župnik Tomaž Potočnik za zadnjega pogorelca 10 K; Vaso Petričič, trgovec 10 K; Tomazin iz Osakis (Amerika) 5 do- larjev; Herma Premierstein 2 K; Elija Predovič, obč. svetnik 20 K; Rosa Tili 2 K; brata Moskovič 5 K; Alojz Zajec, vinotrtzec 10 K; Elizabeta Zabu- kovec 20 K; Lad. Pečánka, bankir 10 K; Karol Kavšega naslednik Schneider in Verovšek 10 K. — Prisrčna hvala vsem radodarnim gg. dobrotni- kom! Bog stotero povrni ter hvalčnim pogorelcem nakloni še mnogo milodarov!

Jos. Pristov, župnik.

VITA

naravna mineralna voda

Najčistejši Natron-vrelec.

Glasov zdravniških izjav, izbornu učinkuje pri: nerednem prebavljanju, trganju, diabetes, preobilici vod. kisline, boleznih na mehuru in ledvicah, katarjih v sap- niku ali prebavnih organih.

Glavna zaloga v Ljubljani pri **Mihaelu Kastnerju**. Dobiva se tudi v vseh le- karnah in drožerljah 1542 5

VITA

Jutri, v soboto 30. t. m.

velik

vojaški koncert

v hôtelu pri „Južnem kolodvoru“.

1906 1—1

Začetek ob 8. uri. o Vstopnina prosta.

Izurjen organist

cecilijaneo z dobrimi izpričevaji, voja- 1904 ščine prost, išče službe. 3—1 Več pové upravništvo tega lista.

Sprejmeta se
2 močna fanta
1905 2—1
iz boljše hiše, za večjo trgovino pri J. KRAŠOVIC, Jesenice, Gorenjsko.

Lepa prilika. 1904 3—3

Krasen, popolnoma nov, nerabljen

glasovir
(piano)

se takoj proda po jako nizki ceni. — Kje, pove iz prijaznosti uprav. tega lista.

Išče se

delovodja s ka- kimi 20 zidarji

in delavci, tudi posamezni zidarji in delavci se sprejmejo proti dobremu plačilu. Ponudbe naj se pošljejo

1915 2-2 **Filip Zupančič**
Ljubljana Rimska cesta št. 20.

'Katol. Bukvarna' v Ljubljani

priporoča raznovrstna učila za nazorni poduk, katera so deloma v zalogi, deloma jih točno oskrbi. Sprejema tudi naročila na vsa tukaj navedena učila in daje tozadevna pojasnila.

Verouk.

Veliki nastenski zemljevidi: **Haardt-Orožen, Palaestina**, na platnu v mapi K 16.—, s palicami K 18.—. **Javurek, Palaestina aus der Vogelschau**, na platnu K 14.—. **Riess, Wandkarte von Palaestina**, na platnu K 9'12, s posebno razvijalno napravo K 10'80.

Biblične slike: **Slikovna biblija**, 40 barvanih slik. V pol platenem zavitku K 19'70, lak K 22'18, nalepljene K 41'10. **Wandbilder zum Unterricht in der biblischen Geschichte (Schreiber-Esslingen)**, 30 barvanih podob K 9'60, na kartonu K 26'50. **Schnorr von Carolsfeld, Bilder aus der biblischen Geschichte**, 2 zbirki po 15 slik. Barvano à K 18.—, nebarvano à K 12.—. **Swoboda, Liturgische Wandtafeln**, 25 barvanih slik K 30.—, na kartonu K 54'50.

Helioplast, stereoskopični aparat, K 4'80. Dobi se tudi zbirka geografskih stereoskopskih slik za verouk. (Cena slik K 2.—).

Zemljepisje.

Veliki nastenski zemljevidi: **Baur, Vojvodstvo Kranjsko**, na platnu v mapi K 16.—, s palicami K 18.—. **Haardt-Orožen, Nastenski zemljevid Evrope**, na platnu v mapi K 15.—, s palicami K 17.—. **Haardt-Orožen, Nastenski zemljevid polut**, na platnu v mapi K 18.—, s palicami K 20.—. **Haardt-Rutar-Orožen, Monarhija Avstro-Ogrska**, na platnu v mapi K 13.—, s palicami K 15.—. **Haardt, Schulwandkarte von Afrika**, na platnu v mapi K 10.—, s palicami K 12.—. **Haardt, Schulwandkarte von Asien**, na platnu v mapi K 18.—, s palicami K 20.—. **Haardt, Schulwandkarte von Amerika**, na platnu v mapi K 13.—, s palicami K 15.—. **Haardt, Schulwandkarte von Australien**, na platnu v mapi K 15.—, s palicami K 17.—.

Globusi: **Zemljsko oblo**, premer 32 cm, na priprostem stojalu (slovensko) K 24.—, isto premer 22 cm, na priprostem stojalu K 60. Dobijo se pa tudi večja in manjša obla po raznih cenah. **Zerlegbarer Globus, zweitellig**, izdaja A s popolno opremo, premer 22 cm K 31.—, isto premer 32 cm K 54.—. **Taisto, izdaja B**, na priprostem stojalu, premer 22 cm K 17.—, isto premer 32 cm K 33.—. **Tellurium-Lunarium**, na priprostem stojalu števil. 1, K 30.—, števil. 2, K 48.—.

Hölzel, Geographische Charakterbilder für Schule und Haus, velika izdaja, 37 barvanih slik, 59 : 79 cm à K 4'80, nalepljeno à K 6.—.

Hölzel, Städtebilder (Paris, London, Wien, Prag, Berlin) 140 : 93 cm, v večbarvnem tisku à K 6.—.

Zgodovina.

Bilder zur oesterreichischen Geschichte, 7 podob, nalepljene K 3'60. **Bilder aus der Geschichte für Schule und Haus**, v barvotisku, 15 zvezkov à 4 podobe, cena enega zvezka K 14'40.

Naravoslovje.

Schreibers kolorierte Wandtafeln: 1. Teil: **Säugetiere**, 5 tabel na platnu v mapi K 10'80. 2. Teil: **Vögel**, 5 tabel, na platnu v mapi K 10'80. 3. Teil: a) **Reptilien, Amphibien etc.**, 5 tabel, na platnu v mapi K 10'80. 3. Teil: b) **Wandtafeln für den ersten naturkundlichen Unterricht**, 2 tabli, na platnu v mapi K 4'80. — **Schreiber, Naturgeschichtliche Wandbilder für den Anschauungsunterricht**, 2 serije po 20 barvanih podob K 7'20, nalepljene K 12.—.

Anatomija.

Eschner-Wenzel, Anatomische Wandtafeln, 4 podobe K 7.—. **Schreiber's Anatomische Wandtafeln in zerlegbaren Abbildungen**, 4 podobe na platnu v mapi K 30.—; dobijo se tudi posamezne table, in sicer: I. **Knochengestüst**, III. **Nervensystem**, IV. **Blut- und Lymphgefäßsystem** na platnu à K 3'60; II. **Muskulatur und Eingeweide** (razdeljivo) na platnu K 21.—. **Heinicke-Bretschneider, Dresdener Bilder gegen Alkohol**, 6 podob K 12.—.

Nazorni nauk.

Schreiber, Erster Anschauungsunterricht für die Jugend, 27 barvanih podob K 4'80, nalepljene K 12.—. **Schreiber, Arbeitsstätten und Werkzeuge der wichtigsten Handwerker**, 4 table na platnu v mapi K 9'60.

„Katol. Bukvarna“ v Ljubljani.

Važno za vsako gospodinjstvo!

Če hočete žgane kave z velearomatičnim okusom, močjo in izdatnostjo, kupujte samo žgane kave

Prve ljubljanske

velike pražarne za kavo

KARLA PLANINŠKA na Dunajski cesti

nasproti kavarni „Evropa“

ki spajajo vse te vrline.

1194 104—32

Prodaj.

1880 2—2

Glasovir v dobrem stanu . . . K 120.—

Harmonij v dobrem stanu . . . „ 70.—

Stružnica za les močna . . . „ 100.—

Josip Oblak, Šelenburgove ulice števil. 1.

Veliko presenečenje!

Nikdar v življenju več take prilike!

✱ 500 komadov ✱

1978 3—2

Za gl. 1'95.

1 prekrasno pozlačena precijiska ura z verižico, natančno idoča, za kar se 3 leta jamči, 1 moderna svilena kravata za gospode, 3 komadi ff. žepnih robcev, 1 eleg. prstan za gospode s ponarejenim žlahtnim kamnom, 1 dulec (ustnik) za smotke iz jantarja, 1 elegantna damska broža, novost, 1 prekrasno žepno toaletno zrcalce, 1 usnat mošajček za denar, 1 žepni nožek s pravo, 1 par manšetnih gumbov, 3 naprsni gumbi, vsi iz 3 % duble zlata s patentiranim zaklepom, 1 par boutonov iz simili briljantov, zelo podobni, 3 šaljivi predmeti, ki vzbujajo pri mladih in starih veliko veselost, 20 predmetov, potrebnih za dopisovanje, in še čez 400 raznih predmetov, ki so v domačiji neobhodno potrebni. Vse skupaj z uro vred, ki je sama tega denarja, vredna velja samo gl. 1'95. Razpošilja proti poštnemu povzetju ali če se denar naprej pošlje.

Dunajska centr. razpošiljalna tvrdka

P. Lust, Krakov št. 565.

NB Za neugajajoče se vrne denar.

Gostilna

se odda meseca oktobra na račun

oziroma v najem blizu Ljubljane

1973 3—2

Vprašanje na upravništvo.

Sprejemem takoj

koncipijenta

s substitutijsko pravico,

stenografa

in

1947 3—3

knjigovodjo.

Plačam po dogovoru.

Dr. Janko Brejc

odvetnik v Celovcu.

Odda se služba spretnega

organista (cecilijanca)

1980 3—2

in

cerkvenika

s 16. oktobrom t. l.

Kn.-šk. župnijski urad Sv. Jurija ob juž. železnici.

Val. Mikuš, župnik.

Istrska vina

nova, sladka, mošt, rebulja, muškata,

se dobiva pri

Anton Ferlan di Giorgio

posestniku v Rovinju, Istra.

Pošilja se točno. Nepoznanim naročevalcem po povzetju. 1919 8—5

V soboto, 30. septembra 1905 se prične

popolna prodaja

vsega še nahajajočega se **manufakturnega blaga**, narejene **moške obleke**, **bluz** in **površnih jopic** za **dame**, **preprog**, **posteljnih oprav**, **perila** itd.

v Ljubljani, Resljeva cesta 3

400 104—43 nasproti jubilejnega mostu

zaradi takojšnje popolne opustitve trgovine.

Prodajo se tudi večje partije **zimskega blaga** ceno na debelo gg. trgovcem v okolici.

Istotako se daje **prodajalna v najem**.

Velecenjene gospodinje!

Zahtevajte pri nakupovanju makaron in nudelnov Vam v korist edino le spodaj označene.

1045 26—20

OVARNA STENIN ED. ZELENKA LJUBLJANA.

LJUBLJANSKE TESTENINE
pripoznano najboljšje!